

VÄIKE-MAARJA VALLA

Infoleht

Nr 6 (105)

Juuni 2002

Hind 3 krooni

PANDIVERE PÄEVADEST

VALLAVOLIKOGUS

22. mail 2002. a.

1. Loomsete jäätmete käitlemise tehase detailplaneeringu vastuvõtmise otsuse muutmine.

Viidi läbi avalik hääletus:

Poolt – 3 volikogu liiget, vastu 10 volikogu liiget ja 1 erapooletu.

Otsuse eelnõu ei leidnud volikogu toetust.

2. Loomsete jäätmete käitlemise tehase detailplaneeringu kehtestamine.

Otsustati kehtestada detailplaneering Ebavere külas Kaarma

tööstuspiirkonnas loomsete jäätmete käitlemise tehase rajamiseks vastavalt OÜ A.V.R Projekt tööle ja planeeringu rakendamiseks esitatud tingimustele.

Otsuse eelnõu poolt hääletas 10 volikogu liiget, vastu 4 volikogu liiget.

3. 2001. a. vallaeelarve täitmise aruande kinnitamine.

Otsustati kinnitada 2001. a. vallaeelarve täitmise aruanne koos audiitori arvamuse ja revisjonikomisjoni aktiga.

4. 2002. a. I lisaelarve kinni-

tamine.

Otsustati kinnitada 2002. a. I lisaelarve kogusummas 803 843 krooni.

5. Maakomisjoni ettepanekute kinnitamine.

Otsustati: 1) kasutada vabade põllumajandusmaade P-204 ja P-205 erastajate väljaselgitamiseks eelistamist, kinnitada erastamist taotlejate osaline nimekiri vastavalt eelnõule;

2) kinnitada vaba metsamaa M-212¹ ja M-217¹ erastajate nimekiri vastavalt eelnõule;

3) muuta vallavolikogu 25.10.2000. a. otsuse nr 31 punkti 1 ja kinnitada vaba metsamaa M-133 erastaja vastavalt eelnõule.

6. Vallavanema informatsioon.

Vallavanem Sven Kesler esitas informatsiooni:

1) 2003. a. RIP-st (Riiklikust Investeeringute Programmist);

2) Väike-Maarja Õppekeskuse ühiselamu ehitamisega seonduvast;

3) Lurichi monumendi rajamisest.

Järgmine volikogu istung toimub 26. juunil.

VALLAVALITSUSES

14. mail 2002. a.

1. LJKT detailplaneeringu küsimus.

Otsustati esitada volikogu juhtivkomisjonile loomsete jäätmete käitlemise tehase kehtestamise otsuse eelnõu vallavolikogu maikuu istungi päevakorda lülitamiseks.

2. Ettevõtlustoetuse eraldamine.

Otsustati määrata ettevõtlustoetust füüsilisest isikust ettevõtja Maiu Õunapuule summas 10 000 krooni.

3. Väike-Maarja Noortekeskuse lahtiolekuaegade kinnitamine.

Otsustati tühistada vallavalitsuse 19.03.2002. a. määrus nr 3 ja kinnitada Väike-Maarja Noortekeskuse lahtiolekuajad järgmiselt: esmaspäevast reedeni 15.00-21.00, laupäeval 13.00-20.00.

4. 2002. a. I lisaelarve kinnitamine (eelnõu vallavolikogule).

Otsustati esitada määruse eelnõu kinnitamiseks 22. mai volikogu istungile.

5. 2001. a. vallaeelarve täitmise aruande kinnitamine (eelnõu vallavolikogule).

Otsustati esitada otsuse eelnõu kinnitamiseks 22. mai volikogu istungile.

6. Mitteeluruumi rendilepingu muudatus.

Otsustati kinnitada füüsilisest isikust ettevõtja Larissa Leiteni mitteeluruumi rendilepingu punkti 1.2. muudatus vastavalt ettepanekule.

7. Kauplemislubade pikendamine.

Otsustati pikendada Lääne-Virumaa Peapostkontori Triigi, Kiltsi ja Pikevere postkontorite ja füüsilisest isikust ettevõtja Andres Arike "Manni poe" kauplemislube üheks aastaks.

8. Informatsioon.

Vallavanem Sven Kesler esitas informatsiooni haridusministri

visiidist valda 12. mail ja kohtumisest AS Flex Heat juhtkonnaga 13. mail.

21. mail 2002. a.

1. Maaküsimused.

Kinnitati maa ostueesõigusega erastamise ja kompensatsiooni määramise korralduste eelnõud.

Nõustuti

· Raeküla külas asuva 45066 m² suuruse RAE katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega OÜ-le MÜÜRRIKU FARMER;

· Ebavere külas asuva 2,32 ha suuruse ÕIE katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega ÕIE ILVESele ¼ mõttelises osas ja ENNO ILVESele ¼ mõttelises osas;

· Varangu külas asuva 2,83 ha suuruse UKUARU katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega MARIKA KARRONile;

2. Mitteeluruumi rendilepingu kinnitamine.

Otsustati kinnitada mitteeluruumide rendileping füüsilisest isikust ettevõtja Terje Ruubeniga aadressil Simuna mnt 9 Väike-Maarja alevikus.

3. Kortarikomisjoni ettepanekute kinnitamine.

Otsustati eraldada Siret Vinkelile eluruum aadressil Aia 4-5 Väike-Maarja alevikus.

4. Korralduse muutmine.

Otsustati muuta vallavalitsuse 09.04.2002. a. korralduse nr 141 punkti 1.1. vastavalt ettepanekule.

5. Väike-Maarja Noortekeskuse põhimääruse II lugemine.

Otsustati esitada määruse eelnõu kinnitamiseks vallavolikogu juuniku istungile.

6. Rahataotlus reservfondist.

Otsustati eraldada reservfondist 8000 krooni Väike-Maarja Muusikakooli 2002. a. laulu- ja tantsupeol osalemise transpordikulude katteks.

7. Pandivere päeva laada müügikoha tasu kinnitamine.

Otsustati kinnitada 1. juunil k.a. toimuva Pandivere Päeva laada

müügikoha maksumuseks kuni 100 krooni.

8. Revisjonikomisjoni akt.

Otsustati võtta revisjonikomisjoni akt teadmiseks.

10. Lepingu kinnitamine AS-ga LJKT.

Otsustati kinnitada leping Loomsete Jäätmete Käitlemise aktsiaseltsiga tehase detailplaneeringu rakendamise seonduva reguleerimiseks.

11. Informatsioon.

Kultuuri- ja spordiosakonna juhataja Ilve Tobreluts esitas informatsiooni Rootsi kultuuripäevade Eestis avapidustustest Väike-Maarjas ning Pandivere päevade läbiviimisega seonduvast.

Vallavanem Sven Kesler esitas informatsiooni Lurichi kuhu loomise konkursi läbiviimisega seonduvast.

28. mail 2002. a.

1. Maaküsimused.

Kinnitati vaba põllumajandusmaa erastamise, vaba metsamaa erastamise, maa ostueesõigusega erastamise ja õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise korralduste eelnõud.

Nõustuti

· Ärina külas asuvast vabast põllumajandusmaast moodustatud 6,90 ha suuruse PÖLLU katastriüksuse erastamisega MART LEPIKule;

· Nõmme külas asuvast vabast põllumajandusmaast moodustatud 17,49 ha suuruse MEELISE katastriüksuse erastamisega LEMBITU PIHLAKule;

· Varangu külas asuvast vabast põllumajandusmaast moodustatud 13,26 ha suuruse KÄÄRI katastriüksuse moodustamisega;

· Nõmme külas asuvast vabast metsamaast moodustatud 4,17 ha suuruse LUHA katastriüksuse erastamisega GENNADI LUHAle;

· Vorsti külas asuvast vabast metsamaast moodustatud 12,49 ha

suuruse MEELISE katastriüksuse erastamisega AS-le DINER;

· Raeküla külas asuvast vabast metsamaast moodustatud 6,35 ha suuruse ALVARI katastriüksuse moodustamisega;

· Ärina külas asuva 2956 m² suuruse NATURALI katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega VÄINO STOLTSENile;

· Ärina külas asuva 2855 m² suuruse TINDIKA katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega ERGO MEOSEle 5/6 mõttelises osas ja MRGUS TIIGIMÄEle 1/6 mõttelises osas;

· Aburi külas asuva 6,42 ha suuruse UUSNIGULA katastriüksuse tagastamisega VALLI LEMMINGule;

· Koonu külas asuva 2,24 ha suuruse BUDRIKASE katastriüksuse tagastamisega VALLI LEMMINGule.

2. Teenindusloa pikendamine.

Otsustati pikendada OÜ Clean Up "Autopesula" teenindusloa aadressil Tamsalu mnt 1 Väike-Maarja alevikus üheks aastaks.

3. Ehitusõiguse andmine.

Otsustati nõustuda järgmistele ehitusõiguste andmisega: Väike-Maarja Päästekoolile gaasitrassi ehitamiseks, Kalev Õmmikule puukuuri ehitamiseks aadressil Oru 2 Väike-Maarja alevikus, Peeter Kütile, Lembit Ristlake ja Ilmar Sallale korstna ja kamin-ahjude ehitamiseks aadressil Lõuna 21 Väike-Maarja alevikus.

4. Nõusoleku andmine väikehoone ehitamiseks.

Otsustati anda nõusolek OÜ-le A&K Caritas väikehoone ehitamiseks aadressil Ravi 1A Väike-Maarja alevikus.

5. Ehituslubade väljastamine.

Otsustati anda ehitusluba Väike-Maarja Päästekoolile ühiselamu II korruse ehitamiseks aadressil J. Liivi 6 Väike-Maarja alevikus ja Eili Põl-

lule elamu ja abihoone laiendamiseks aadressil Säde 4 Väike-Maarja alevikus.

6. Kaevamistöde loa väljastamine.

Otsustati anda AS-le Pandivere Ehitus kaevamistöde luba kanalisatsioonitrassi rajamiseks Väike-Maarja alevikus Pikk 16 hoovist Ravi 1 hooneni.

7. Loomsete jäätmete käitlemise tehase projekteerimistingimuste kinnitamine.

Otsustati kinnitada projekteerimistingimused loomsete jäätmete käitlemise tehase rajamiseks Ebavere külas.

8. Lepingu kinnitamine.

Otsustati kinnitada leping Väike-Helene Pobbuliga temale kuuluva kinnistu kasutamise kohta kinnistut läbiva valgustatud spordiraja kasutamiseks ja sellega seotud tehnorajatiste rajamiseks.

9. Sotsiaaltoetuse eraldamine.

Otsustati nõustada ühekordsete toetuste eraldamisega summas 7700 krooni.

10. Metsade sulgemine.

Otsustati seoses metsade suure tuleohtlikkusega keelata Väike-Maarja haldusterritooriumil võõras metsas viibimine.

11. Informatsioon.

Abivallavanem Kaarel Moisa esitas informatsiooni Väike-Maarja aleviku keskvaljaku ajutise liikluskorralduse kohta.

4. juunil 2002. a.

1. Maaküsimused.

Kinnitati vaba metsamaa erastamise korralduste eelnõud.

Nõustuti

· Ärina ja Koonu külas asuvast vabast metsamaast moodustatud 10,65 ha suuruse ENDLI katastriüksuse erastamisega ENDEL

VAIMELile;

· Ärina ja Koonu külas asuvast vabast metsamaast moodustatud 8,66 ha suuruse ANTSU katastriüksuse erastamisega ANTS MÖLDREle;

· Ärina ja Koonu külas asuvast vabast metsamaast moodustatud 6,59 ha suuruse PAULI katastriüksuse erastamisega PAUL TIISLERile;

· Koonu ja Kännuküla külas asuvast vabast metsamaast moodustatud 3,01 ha suuruse TIISLERI katastriüksuse erastamisega PAUL TIISLERile.

2. Kauplemislubade väljastamine.

Otsustati väljastada kauplemisluba UÜ Ebavere Suurtalu kauplusele "Rukkilill" asukohaga Lõuna 10 Väike-Maarja alevik kuni 10.04.2005.a. ja tähtajatu kauplemisluba OÜ Turva müügipunktile asukohaga Tamsalu mnt 1 Väike-Maarja alevik.

3. Liiklusmärkide paigaldamine.

Otsustati lubada paigaldada 3 liiklusmärki "313. Veoauto sõidu keeld" Väike-Maarja alevikus Välja tänavale vastavalt skeemile.

4. Ehitusõiguse andmine.

Otsustati nõustuda ehitusõiguse andmisega Ain Kõivule kamina ehitamiseks aadressil Tamme 5-4 Väike-Maarja alevikus.

5. Mitteeluruumide rendilepingu kinnitamine.

Otsustati kinnitada mitteeluruumide rendilepingud aadressil Ravi 1 Väike-Maarja alevikus füüsilisest isikust ettevõtjaga Väike Palmiste Väike-Maarja Apteek ja perearst Mall Lepiksooga.

6. Vallamaja nõupidamiste ruumi kasutamise hinnakirja kinnitamine.

Otsustati kinnitada vallamaja suure nõupidamiste ruumi kasutamise hinnakiri alljärgnevalt: valla haldusterritooriumil registreeritud mittetulundusühingud ja vallavalitsuse hallatavad asutused – tasuta, äriühingud ja muud asutused – 100

krooni tund (hinna sees grafoprojektori kasutamise).

7. Informatsioon.

Kultuuri- ja spordiosakonna juhataja Ilve Tobreluts kutsus Ebavere spordiradade korraldamise talgutele 8. juunil k.a.

11. juunil 2002. a.

1. Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni tegevuspiirkondades vee-ettevõtja leidmiseks läbiviidud avaliku konkursi tulemuste kinnitamine (eelnõu vallavalikogule).

Otsustati esitada otsuse eelnõu vee-ettevõtja määramise kohta vallavalikogu juuniku istungile.

2. Bussiliini dotatsiooni määramine.

Otsustati määrata OÜ-le Tapa Autobussipark bussiliini nr 59 dotatsioon mai- ja juuniku eest vastavalt ettepanekule.

3. Jäätmeloo kooskõlastamine

Otsustati kooskõlastada osatühingu Arteko A. K. jäätmekäitluse loa taotlus.

4. Väike-Maarja aleviku keskvaljaku, Pika tn. ja Lõuna tn. liiklus- ja parkimiskorralduse kinnitamine.

Otsustati kinnitada Väike-Maarja aleviku keskvaljaku, Pika tn. ja Lõuna tn. liiklus- ja parkimiskorraldus vastavalt ettepanekule.

5. Hinnakirja kinnitamine.

Otsustati kinnitada 22. juunil toimuva naisekandmise esivõistluse teenuste hinnakiri järgnevalt: osavõttu paariidele 300 krooni, võistkonnale 900 krooni, pileti – 10

krooni, kuni 7-aastastele tasuta, parkimispileti – 30 krooni, müügikoht – 200 krooni, samal kuupäeval toimuva jaaniõhtu müügikoha tasu a'200 krooni (100 krooni, kui müüdava kauba hulgas ei ole õlut ega alkohoolseid jooke); lubada õlle ja kuni 6 mahuprotsendilise alkohoolse joogi müük.

6. Ehitusõiguse andmine.

Otsustati nõustuda ehitusõiguse andmisega Ene Kukele kamina ehitamiseks aadressil Tamme 5-6 Väike-Maarja alevikus ja OÜ-le Vainu Tare puukuuri, väliterrassi ja valvuri palkmajakese ehitamiseks Müüriku külas.

7. Ehitusloa andmine.

Otsustati anda järgmised ehitusloa: Kalev Ömmikule puukuuri ehitamiseks aadressil Oru 2 Väike-Maarja alevikus, OÜ-le Vainu Tare puukuuri, väliterrassi ja valvuri palkmajakese ehitamiseks Müüriku külas, Loomsete jäätmete käitlemise aktsiaseltsile tehase hoone nr 01 ning teede ja platside ehitamiseks Ebavere külas.

8. Kaevamistöde loa väljastamine.

Otsustati anda AS-le Küte ja Ehitus kaevetööde luba soojustrassi rajamiseks Ravi ja Lõuna tn vahelisel alal Väike-Maarja alevikus.

9. Vallavalitsuse vastus haldus- asjas 3-130/2002.

Otsustati kinnitada vallavalitsuse vastus haldusasjas 3-130/2002.

10. Informatsioon

15-16. augustil toimuvad Jõgevamaal Pala vallas Rannal Ida-Virumaa, Lääne-Virumaa ja Jõgevamaa omavalitsustöötajate suvepäevad.

Vallavalitsuse töötajate telefoninumbriid

Vallavalitsusse helistamiseks on vaja valida kindlasti 0 ja siis 5-kohaline number. Digitaaltelefonilt helistamisel 0-i ette ei valita.

95 750 - kantselei, personalispetsialist	- Virve Vaarik
95 751 - vallavanem	- Sven Kesler
95 752 - volikogu esimees	- Olev Liblikmann
95 753 - vallasekretär	- Marjan Rebane
95 754 - jurist	- Peeter Rahnik
95 755 - maakorraldusosakonna juhataja	- Diana Seepter
95 756 - maakorraldaja	- Meeli Veia
95 757 - haridusosakonna juhataja	- Raili Sirgmetts
95 759 - kultuuriosakonna juhataja	- Ilve Tobreluts
95 760 - faks	
95 761 - sotsiaalosakonna juhataja	- Lea Mäesepp
95 762 - lastekaitsepspetsialist	- Helle Ling
95 763 - vallaarst	- Ene Kinks
95 764 - toetuste arvestaja	- Heli Vettik
95 765 - informaatikaosakonna juhataja	- Urmas Reinart
95 767 - abivallavanem	- Kaarel Moisa
95 768 - ehitusnõunik	- Tarmo Kastemäe,
- majandusjuhataja-autojuht	- Ekke Võhandu
95 769 - arhitekt	- Jutta Haasma,
- ehitusjärelvalve insener	- Ants Haasma
95 770 - finantsosakonna juhataja	- Helve Pugonen
95 771 - vanemökonoomist	- Reet Eesmäe
95 772 - raamatupidaja	- Heli Vettik
95 773 - vanemraamatupidaja	- Külli Suviste,
- raamatupidaja	- Marika Maripuu

SAPARDi võimalustest

Kas te teate, et maaturismiga tegelevad ettevõtjad saavad poole külmkapi või nõudepesumasina hinnast SAPARDi toetuse näol

tagasi? SAPARD toetab peale köögitehnika ka palju muu soetamist. Uurige infot internetiaadressil: www.agri.ee/SAPARD

Väike-Maarja Vallavalikogu 22.05. 2002. a. otsusega nr 16 kehtestati detailplaneering loomsete jäätmete käitlemise tehase rajamiseks Ebavere külas Kaarma tööstuspiirkonnas.

Lugupeetud vallakodanikud!

2002. a. II poolaastal lõpeb paljudel Eesti Vabariigi kodaniku passi 10aastane kehtivusaeg. Uue dokumendi taotlemiseks on vajalikud uued fotod.

1. juulil 09.00 – 12.00 pakub oma teenuseid Väike-Maarja vallamaja (Pikk 7) suures nõupidamiste ruumis (II korrus) tunnustatud fotograaf Tartust.

Passipildid: 4 tk – 25 krooni, 8 tk – 40 krooni. Võimalus teha ka portree- ja perepilte.

Kasutage võimalust!

Kuidas jõuavad Euroopa Liidu miljardid teie valda?

Euroopa Liit pakub Eestile aastatel 2004-2006 regionaalabi kuni 3,6 miljardit krooni aastas. Teisisõnu pakutakse meile iga Eesti elaniku kohta tagastamatut abi umbes 2200 krooni aastas. Kuidas see raha teie valda jõuab ja teie valla elanikke aitab?

Erinevalt põllumajandusküsimustest polnud regionaalpoliitika teemal läbirääkimisi pidades vaja vaielda abiraha suuruse üle. Euroopa Komisjoni pakutud 3,6 miljardit krooni aastas rahuldab Eestit täielikult.

Pigem on meie probleem see, kas me esimestel liitumisjärgsetel aastatel kogu abi vastu suudame võtta. Musta stsenaariumi korral arvestab rahandusministeerium sellega, et kahel esimesel aastal suudetakse ELi regionaalabi ära kasutada keskmiselt 3,25 miljardit krooni aastas. Kõige tähtsamaks kujuneb siin esimene aasta. Iga hilinenud kuu liitumisel ja Eesti riikliku arengukava kinnitamisel toob meile kaasa raha vähesema kasutamise esimesel aastal. See ei tähenda veel seda, et need summad Eestile lõplikult kadunud on. 2004. aasta rahadest saab väljamakseid teostada kuni 2006. aasta lõpuni, 2005. aasta rahadest 2007. aasta lõpuni jne.

Paremad maanteed, odavam elekter

Pool regionaalabist tuleb meile EL Ühtekuuluvusfondi kaudu. Selle raha eest teostatakse üle 80 miljoni kroonise maksumusega transpordi- ja keskkonnakaitseprojekte. Näiteks on selle raha eest plaanis remontida Tallinn-Tartu-Luhamaa ning Narva-

Valga maanteed, toetada suuremate rahvusvaheliste sadamate arendamist. Samuti soovime kasutada Ühtekuuluvusfondi raha põlevkivielektrijaamade uuendamiseks. Kuidas teie valla inimesed sellistest ettevõtmistest kasu saavad?

Tallinn-Tartu-Luhamaa maanteest saavad otsest kasu Lõuna-Eesti elanikud. Suurem ja kiirem tee võimaldab neil mugavamalt pealinnas käia, samuti hoogustab parem transpordiühendus sealkandis ettevõtlust. Maanteed ehitada tuleks Eesti riigil niikuinii. Praegu tehakse seda laenu- ja eest, kuid laen tuleb tagasi maksta. Ehitades teid ELi tagastamatu abi eest, saame oma maksumaksja raha säästa näiteks parema hariduse või arstiabi eest maksmiseks.

Ka elektrijaamu tuleb uuendada niikuinii, praegu võetakse selleks raha kõigi Eesti Energia klientide taskust. Kui EL tasub tulevikus 20-30% elektrijaamade tehnoloogia keskkonnasõbralikumaks muutmise kuludest, siis võimaldab see vältida elektri hinna tõusu.

Teine pool regionaalabist tuleb struktuurifondide kaudu, mida on kokku neli. Regionaaltoetusteks võib aastas kulutada ligi miljard krooni. Selle eest saab tulevikus rahastada infrastruktuuri arendamist, näiteks haiglate uuendamist, sadamate väljarendamist, vajalike juurdepääsuteede ehitamist maapiirkondade ettevõtetele, keskkonnaprojektide rajamist. Põllumajanduse ja kalanduse arengutoetusi on võimalik talunikel ja ühistutel kasutada investeringute tegemiseks ja tootmise uuendamiseks.

Eurooliidu eesmärk on vähendada tööpuudust

Üle 300 miljoni krooni regionaalabist on suunatud uute töökohtade loomiseks või säilitamiseks. Toetada saab pikaajaliste töötute koolitamist, kelle nooruses omandatud ametiga pole tänapäeval enam midagi peale hakata. Eestis kulutatakse praegu tööpuuduse vähendamiseks peaaegu viis korda vähem raha kui Euroopa Liidus, seetõttu on meie tööpuuduse tase ka peaaegu kaks korda suurem. Struktuurifondide projektide suurus võib kõikuda paarist tuhandest (koolitus) kuni mitmekümne miljoni (infrastruktuur). Struktuurifondidest võivad toetusi taotleda iga valla omavalitsused, munitsipaaltevõtted, ettevõtjad, talunikud ning mittetulundusühingud.

Euroopa Liit pakub meile regionaalarenguks raha, mis meie oma seniste summadega võrreldes on mitu korda suurem. Aga selle abi vastuvõtmiseks peavad Eesti riik, omavalitsused ja ettevõtjad ka ise vaeva nägema.

Euroopa Liit katab regionaalsete ettevõtmiste kuludest 20-85%, osa rahast tuleb alati panna Eesti avalikul sektoril. Teiseks on meil vaja häid ideid, millest kohalikud inimesed saaksid käegakatsutavat kasu (töökohtade loomine, elukeskkonna parandamine). Kolmandaks on vaja head ideid korralikult kirja panna. Euroopa Liidu abi ärakasutamiseks on vaja valmistuda juba praegu. Rahandusministeeriumil ja siseministeeriumil on kavas alates sügisest koolitama hakata vajalikke nõustajaid ning pakkuda selleks kõigile huvilistele piisavalt teavet.

Iga krooni eest, mida Eesti hakkab liitumisel ELi eelarvesse maksma, on meil võimalik saada tagasi 3-4. Seda raha kasutades on Eesti suuteline kordama Iirimaa edu, mis tõhusa ELi regionaalabi ärakasutamisega suutis tõusta Euroopa vaesemate riikide seast jõukamate sekka.

Miks meid üldse aidatakse?

Sageli küsitakse, miks üldse Euroopa Liit meid aitab? Kas see abi on ikka omakasupüüdnud? Euroopa Liidus on algusest peale kehtinud põhimõte, et rikkamad riigid toetavad vaesemaid. Näiteks Saksamaa ja Holland maksavad selle eest, et aidata Kreekat ja Portugali. Muidugi on siin ka väike omakasu mängus. Iga inimene tahab ju, et tema naaberorteris või talus elaksid korralikud inimesed. Korralikud naabrid ei tee teile tüli, vaid on vajadusel abiks. Nii tahavad ka Euroopa Liidu riigid, et kõik nende naabrid oleksid heal järjel ja meeldivad. Majanduslikult edukad riigid ei ähvarda naabreid kurjategijate ega ebaseaduslike töötajate sisserändega.

Esialgu pakub EL kindla suurusega regionaalabi summasid meile kolmeks aastaks. See ei tähenda, et pärast 2006. aastat abi lõpeks. Meid toetatakse regionaalabirahaga niikaua, kuni oleme oma elujärgjega jõudnud Rootsi või Soomega võrreldavale tasemele. Kahjuks oleme me sellest praegu väga kaugel, olles umbes kolm korda oma põhjanaabritest vaesemad.

Renaldo MÄNDMETS,
rahandusministeeriumi
asekantsler

VMPSi veerg

MIS OLI ...

Korraldasime 1. juunil Pandivere päeval traktori-vigursõitu ja põllumeeste võistlust. * Tominga pere Valmet-565ga tegid proovi paarikümmend huvilist, ajavõituga soostus vaid seitse. * Põllumeeste võistlus imiteeris omaaegset veskilkäiku. Tuli kiiresti otsustada, mis viljadega on tegemist, siduda kotid korralikult kinni, hinnata kottide kaalu, tõsta koorem vankrile, tagurdada vanker veskiukse ette ja koorem maha võtta. 6 paari hulgast võitis võistkond Jaak & Aivar ajaga 7 minutit, teistel läks aega 3-10 minutit kauem. Ju oli mitu veskilist juba hakatuseks mõistust üleliia teritanud, mistõttu nii viljad

kui aisad kippusid segi minema ja mõldritel koorma vastuvõtmisega tükk tegu oli. * Seemnete tundmise võistluses sai võistkond Helle & Öie 24 õiget 26st küsitust.

* Põllupeenrapäeval 12.06. 2002 vaatas Pajustis, Väike-Maargas ja Avispeal põlde tosinkond suur- ja väiketälnikke meie maakonnast (vähe küll!). Kuivus on igal pool viljadele liiga teinud, väetised pole mõjunud, lehetäid ründavad massiliselt. Vihma tulles taimed ja umbrohud kosuvad, taimahaigused saavad hoogu. Paras aeg pritsida – vähemalt putukamürki, aga ka pealtväetist ja haigustõrjet teha, kui saagilootus ikka on säilinud. Rapsile sobivaimaks haigustõrjujaks on osutunud FOLICUR

(katsetes on enamsaak olnud isegi 66%). Lõpusõnad kuulsime LVTLi juhilt Ülo Savimäelt Avispea külaväljakul kohvisaia maitstes. Lõunataevas kogunes rõõmustavalt musti vihmapilvi.

MIS TULEB...

* Priit Sõnum ootab telefonidel 61 243 ja 055695063 osavõtusoove Soome-reisiks. Kavas on mikrobus-sitäre inimestega kolme päevaga käia Hausjärvil ja Helsingis: üks päev minnekus, teine sõprusvallas taluluga tutvumiseks ja kolmas Helsingis ning tagasisõiduks. Ööbimised Hausjärvi taluseltis puhkemajades.

Kulud u. 1500-2000 krooni osavõtja kohta.

* Talunike jaaniõhtut peame nagu mullugi Sõnumi pere SIIMU talus pühapäeval, 23. juunil 2002.a. kell 19.00. Kesvamärg ja toekam toidus saab ühiselt varutud, peenemaid küpssetisi võiks perenaised kaasa tuua.

* 10.-11. juulil 2002 korraldab LVTL talunike õppereisi. Roosna-Allikul vaadatakse lüpsikarjalai, Kaius lihaveisefarmi, Kolus mõisa, biodiisli tegemist Türi taga Raismiku talus. Ööbimine Manilaiul. Teine päev kulub Kihnus ja tagasisõiduks. Osavõtumaks LVTLi liikmetele 500 krooni. Teatada telefonil 23 838.

Mart LEPIK

Euroopa Liidu abi aastatel 2004-2006

Kõik summad näitavad EL panust, millele lisandub Eesti poolne omavastastamine

Euroopa Liit pakub regionaaliabi keskmiselt 3,6 mld krooni aastas

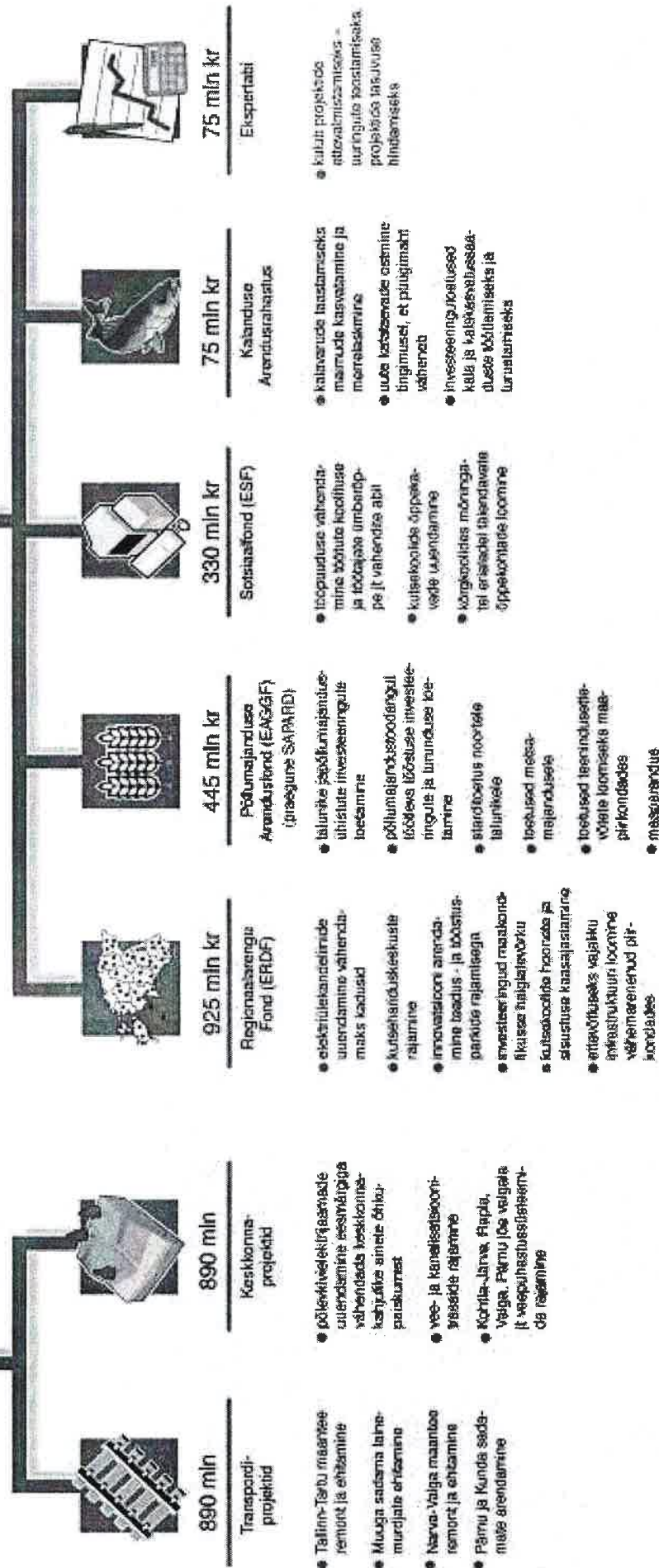
1,3 mld kr

- 450 mln kr maastiku arengumaksud
- 850 mln kr põllumajandus- loomudus keskmiselt aastas

1,780 mld kr
EL rahastab
Ühtekuuluvus-
fondi projekte
75-80% ulatuses
(praegune ESPA)

1,850 mld kr
Struktuurifondid

niigi ja kohalike omavalitsuste projektide puhul rahastab EL keskmiselt 75% projekti maksumusest, erasektori puhul kuni 50%

XV Pandivere päevadest

Igal Pandivere päeval on olnud oma moto. Tänavuste, 15ndate Pandivere päevade sisu käsitleti põhjalikult 31. mail raamatukogu lugemissaalis peetud konverentsil "Laps maailmas ja maailm lapses". Konverentsi eesmärk oli rääkida laste ja noortega kaasnevatest rõõmudest ja muredest, probleemidest ja nende lahendusteedest ning vaba aja sisustamise võimalustest.

Konverentsi esimeses pooles räägiti laste ja noorte elust ning vaba aja tegevustest Väike-Maarja vallas. Ettekannetega esinesid lastekaitsepspecialist Helle Ling, haridusosakonna juhataja Raili Sirgmet, rahvamaja direktor Mare Taar, Kilti Põhikooli vilistlane Kristel Lehtme ja Väike-Maarja Gümnaasiumi abiturient Marju Metsman. Ettekanded kajastasid praegust olukorda, seadusähteid, uurimustööde analüüsi ning esinejate omaenda kogemusi ja tähelepanekuid.

Ettepanek laste- ja noorteteemalisel konverentsil osalemiseks oli tehtud ka sõprusvaldadele. Tommerupis, Sonkajärvil ja Hausjärvil võeti meikutse vastu ja sealsed esindajad tulid koos Väike-Maarja rahvaga nendel teemadel arutlema.

Oli võimalik võrrelda erinevate ühiskondade suhtumisi ja tõekspidamisi, olukordi ja võimalusi.

Tommerupi kommuuni esindaja Lokky Jørgensen selgitas meie jaoks uue mõiste – farmilasteaia olemust ja töö põhimõtteid ning pidas oluliseks kooli, sotsiaaltöötaja ja politsei omavahelist koostööd. Eero Pitkänen Sonkajärvilt tõdes, et valdav osa vaba aja tegevustest toimub seltside korraldusel ja kuigi seltsidel on suhteliselt vähe raha, teevad nad ära väga palju tööd. Hausjärvi valla noorte elust ja tegevusvõimalustest rääkides rõhutas Jari Kovanen samuti seltside olulisust ning pidas tähtsaks ka vallapoolset noorte- ja lastetegevuse korraldamise laiendamist.

Kõik ettekanded olid väga põhjalikud ning eranditult kõigi ettekandjate esitus huvitav. Ligi neljatunnise konverentsi aegu ei tekkinud kordagi tüdimust ning osalejad kuulasid suure huviga.

Jätakuvalt peeti ka külakonverentse. Kodukandipäevade korraldustoimkonna ettepanekul sai nendega eelmisel aastal algust tehtud eelkõige mõttega viia Pandivere päevad Väike-

Maarjast välja ja uudistada koos vallajuhtidega, kuidas ühes või teises valla külas elatakse. Möödunudaastased kokkusaamised Triigi ja Nõmme külates läksid hästi ja tundusid vajalikena ning seetõttu otsustati seda tava tänavu jätkata. Seekordseteks kokkusaamiste kohtadeks valiti välja Pandivere ja Raigu külad.

Pandivere küla oma 138 elanikuga (rahvastikuregistri andmetel) kuulub valla suuremate külade hulka, Raigu küla 48 elanikuga on aga üks väiksemaid. Muuseumi juhataja Reeli Freiental andis ülevaate külade ajaloost, valla maakorraldusosakonna juhataja Diana Seepster aga rääkis, kuidas nendes külates maareform on kulgenud. Meenutama, arutlema, rääkima, küsima ja kuulama tulnud külarahvas täiendas omalt poolt esinejaid ja nii sai kuulda päris huvitavaid fakte külade lähemast ja kaugemast minevikust ning tänasest elulolust. Külakonverentside üks mõte on ka külaelu üldine elavdamine ning külarahva ärgitamine oma küla tunde tekitamisele, mis edaspidi võiks viia ka tegusate küllavanemate valimiseni. Ehk jõuab nii viimasel ajal Lääne-Virumaal elavnenud külaliikumine ka meie valla külaledesse.

Kodukandipäevade põhipäev 1. juunil kulges ladusalt ja pakkus igale maitsele midagi. Isetegevuslaste kontserdid on igast Padivere päevast olulise osa moodustanud ja nii ka seekord. On heameel, et ikka on isetegevusringid elujõulised, et jätkuvalt on nende liikmetel ja juhtidel pealehakkamist ja püsivust. Repertuaar on rikkalik, selle omandamiseks tehakse tõhusat ja järjekindlat tööd.

Laulu, tantsu ja pillimängu saatel toimus peoplatsil päris palju huvitavat. Laada kõrval oli mitmeid erinevaid võistlusi ja koduõllekonkurssi, sai lasta näomaalinguid teha, oli batuut ning tänu Järva-Jaani Tuletõrje Seltsile oli ka saunaskäimise ja massaaži võimalus. Omalt poolt tegi päeva huvitavamaks ka põllumeeste seltsi ja naisseltsi kaasalöömine ning Raimo Aasa ja Margus Abeli kohalolek.

Pidupäevalised said nautida ilusat ilma ja lihtsalt niisama olemist ning kasvõi tuttavatega kiirustamata jutuajamist, milleks igapäevavarustus harilikult aega ei jätkugi.

11. korda oli lahendamisel Väike-Maarja ainetel koostatud võtmemõistatus, seekord laste- ja noortekeskne. Lahendajaid oli päris palju ning väljalootatud auhinnad igati toekad. Siinkohal palju tänu võtmemõistatuse auhindade väljapanijatele – aktsiaseltsidele Vao Agro, Diner ja Pandivere Ehitus ning Valter Pugonenile.

Päeva naelaks kujunes Ellu Moisa ja Ene-Riina Ruubeli poolt mõni kuu tagasi kokku seatud ja Heli-Liivia Kombi juhendamisel rahvamaja näiteringi poolt lavalaudadele toodud Väike-Maarja ainealine näitemäng "Pildikesi parnassiaegsest Väike-Maarjast". Saal ja rõdu olid rahvast puupüsti täis, mida viimasel ajal eriti tihti ei juhtugi. Lavastus kukkus fantastiliselt hästi välja ja publik võttis selle väga soojalt vastu. Aplaus ei tahtnud kuidagi lakata. Kindlasti suurendas omamoodi huvi selle näitemängu vastu ka vallavolikogu esimehe Olev Liblikmanni ja vallavanem Sven Kesleri kaasamängimine. Kõik osatäitjad tulid oma osaga hästi toime ning etendus oli tervenisti nauditav. Osatäitjate valiku ja parukate-habemete abil oli mängitavate tegelaskujude (kes vanade fotode järgi hästi teada) äratuntavaks muutmise hästi õnnestunud. Näitemängu rikastas ka laulu- ja pasunakooride kaasalöömine. Sügav kummardus kõigile, kes selle suure õnnestumise nimel vaevanägid.

Palju tänu Pandivere päevade tegusale korraldustoimkonnale, kõigile abilistele ja toetajatele, esinejatele ja nende juhendajatele ning kõigile pidupäeval osalenutele, sest igaüks andis oma osa selleks, et kodukandipäevad korda läksid. Tuleval aastal kannavad Pandivere päevad juba 16. järjekorranumbrit.

Kena suve soovides

Ilve TOBRELUITS

"Pildikesi parnassiaegsest Väike-Maarjast" näitemänguseltskond: Liisa Golding (Inga Murula), lavastaja Heli-Liivia Komp, Johanna Soop (Reine Anton), autor Ellu Moisa, Anna Golding (Liili Guitör), Johannes Sõster (Veiko Metsar), Mihkel Kampmaa (Sven Tammoja), Jakob Tamm (Olev Liblikmann), Jakob Liiv (Raimo Maasik), Juhan Liiv (Toomas Šarin), Johan Elken (Sven Kesler), Peeter Jakobson (Siim Kesler). Pildilt puuduvad Kaarel Krimm (Urmet Leemets) ja teine autor Ene-Riina Ruubel.

Väike-Maarja valla AUKODANIKU STATUUT

Kinnitatud vallavolikogu 17.10.1996 määrusega

1. Valla aukodaniku nimetus antakse füüsilistele isikutele vallapoolse erilise austusavaldusena vallale osutatud teenete eest.

2. Aukodaniku nimetuse andmise otsustab vallavolikogu. Taotlusi aukodaniku nimetuse andmiseks on õigus teha volikogu liikmetel, vähemalt viiel hääleõiguslikul vallaelanikul või vallas tegutsevatel mittetulundusühingutel. Taotluses tuleb näidata, milliste teenete eest konkreetne isik aukodaniku kandidaadiks esitatakse. Kirjalikud taotlused esitatakse vallavolikogu juhtivkomisjonile hiljemalt 1. oktoobriks.

3. Aukodaniku nimetus antakse üle vallavanema poolt Väike-Maarja vallale omavalitsusliku staatuse andmise aastapäeval iga aasta 12. detsembril.

4. Aukodanikule antakse vastav tänukiri koos valla vapi kujutisega nimelise teeneteplaadiga.

5. Teeneteplaadi kirjelduse kinnitab vallavalitsus.

6. Aukodaniku nimetusega kaasneb rahaline autasu 5000st kroonist alates. Finantseerimiseks mõeldud rahalisi vahendeid hoitakse valla eelarves ettenähtud aukodaniku fondi eriarvel, kuhu on kõigil soovijatel võimalik teha eraldi. Konkreetse summa suuruse iga aukodaniku kohta määrab volikogu.

7. Valla aukodanike nimed kantakse valla aukodanike raamatusse, mis on hoiul valla kantseleis.

* * * *

Seni on Väike-Maarja valla aukodaniku nimetus omistatud Boris Gavronskile (14.12.1934-25.02.1999) 24. veebruaril 1997.a., Håkon Rissmann-Bredesenile 9. mail 1997.a., Arno Kasemaale (10.09.1915-18.03.1999) ja Eduard Leppikule 12. detsembril 1997.a.

Vallavolikogu juhtivkomisjon ootab 1. oktoobriks uusi ettepanekuid aukodaniku nimetuse omistamiseks.

Eesti Vabariigi põhiseaduse 10. aastapäevale pühendatud kirjutiste võistlus

Tähtaeg: 25. juuni 2002

Sihtgrupp: neile, kel aastaid üle 40

Parimaid autasustatakse maavalitsuses 28. juunil - päeval, mil möödub kümme aastat EV põhiseaduse vastuvõtmisest, vähemalt kolmele auhinna

Teemad:

1. Missugune peab olema minu riik?
2. Jagame riigi ja kodanike vahel vastutust ning teeme koostööd.
3. Kas tunnen end oma riigi kodanikuna?
4. Tugev kodanikuühiskond kiirendab majandusarengut.
5. Valitsus ja kodanikud peavad olema ühel meelel.
6. Minu tõeline riik on hästi organiseeritud riik.
7. Kas sellist riiki me tahtsime?
8. Eestlane olla on uhke ja hea, kas?
9. Tugev kodanikkond on alustala riigi demokraatialle

Sõnavabadus - avatud telefonid, kus igaüks võib avaldada oma arvamust (pühendatud ülalnimetatud päevale) 26. juunil kella 9.00-11.00.

Avatud telefonid arvamuste avaldamiseks ja ettepanekute tegemiseks hariduse, spordi ja kultuuri teemadel. Arvamused ja ettepanekud registreeritakse ning neist tehakse kokkuvõtted, võimalusel avaldatakse Virumaa Teatajas.

telefon 58031 - kultuur, sport

telefon 58034 - alusharidus, erivajadustega laste õpetamine, kutseharidus

telefon 58035 - põhiharidus, gümnaasiumiharidus, täiskasvanuharidus

telefon 58036 - kultuur

Info Anne Mäeots 58031.

Noppeid 1939.a. Virumaa Teatajast

Alljärgnevalt avaldame Asael Truupõllu kogutud noppeid ajalehes "Virumaa Teataja" 1939. aastal Väike-Maarja ja sinise ümbruse kohta kirjutatust ning üht-teist ka üldisemalt.

Juuni 1939.a.

02.06 - Homme algavad Viru Mängud

05.06 - UENÜ Kiltsi osakond 20 aastane. Pidu 30.07. Osakond asutati 08.11.1919 Vao noorte poolt. Praegu 236 liiget. Peost osavõtuks registreerunud 15 osakonda, 500 inimest, s.h. 8 laulukoori - 250 inimest, 100 nais- ja meesvõimlejat, 80 paari rahvatantsijaid, 150 sportlast, 15 köieveo- ja vägikaika meeskonda.

07.06 - Väike-Maarja PM seltsi maja remonditi, krohviti ja värviti väliselt, seemisi töid tehti 1000 krooni eest.

09.06 - Väike-Maarja IV laulupäev 11.06. Maanoorte laager Simunas. Väike-Maarja ja Simuna konvendi noored koolipoiste sõjaväeõppustel Rakveres.

6.6 - Laul tuules ja päikeses. Väike-Maarja laulupäeval 1000 tegelast ja 2000 pealtvaatajat. Kõneleja oli haridusminister V. Päts. Rongkäik nii pikk kui alevik - 700-800 inimest. Avas M. Meos. Lõppsõna K. H. Lipp. Öhtul operett. Tulu 500 krooni.

14.06 - Vaos moodustati võidu-

püha pühitsemise komitee. Kaitseliidu Vao kompanii pealik K. Loosits. Komitee: K. Loooris, pr. H. Kaur, pr. S. Matle, H. Praks, A. Tõnisson, A. Matle, A. Tõlele. Öhtul Estonia operett "Poola pulmad".

- Balti riigid mures oma julgeoleku pärast. Üksinda ei jõuta end kaitsta. Kokku võivad välja panna 500 000 meest.

16.06 - Vao valla sekretär - Jaak Uustalu.

- Väike-Maarja uus tööstus tegutseb. A. Otsalu ja H. Vinnal asutasid mehaanilise sadulasepa- ja puidutöökoda. Jõuallikateks on kaks mootorit (naftal ja petroolil). Elektriliini valmimisel viiakse üle elektrijõule. A. Otsalu on vilunud meister.

19.06 - Väike-Maarja karjakontrollühingu peakoosolekut 18.06. Juhatas A. K. Klaas, protokolliis L. Erlach. Tähetakse ellu kutsuda kolmas kontrollring. Rahaline puudujääk, tõsteti lehmamaksu.

21.06 - Vaiksest Väike-Maarjast. Kuumus teeb liiga. Endine elu vaid piimaühingu õues hommikul. Ennustatakse nälga. Hein põua tõttu kadunud, vili peab veel vastu. Porkuni tõmbab inimesi ära suplemaja aega viitma. Mõõdunud pühapäeval avati kaitseleliidu uus laskerada, võistlustel tuli Simuna esikohale.

26.06 - K. Pätsi sünnikohta Tahkuranda mälestusmärk.

- Kinnitati Eesti-Saksa mittekallaletungi leping. Eesti on neutraalne riik ja teda ei ähvarda sõjaline oht kummagi naabri poolt.

- Väike-Maarja noorkotkaste laagri Punamäel 30.06. - 02.07. Lõkkeõhtu, osavõtt vaba.

Juuli 1939.a.

03.07 - Aktus Väike-Maarjas suure tuleõnnetuse ohvrite heaks Petseris. Väike-Maarja Maanaiste Selts korraldas kontsertaktuse. Avaõnand ütles pr. Matle, peokõne tuleõnnetuse divisjoni pealikult J. Heinpalult.

- Väike-Maarja noorkotkad laagris Punamäel Nõmmes. Laagrivanem magister Voldemar Toom Kiltsist, laagri pealik Leo Kaur Koonust, 38 noorkotkast, telkidega. Tervishoiust luges velsker Lumiste, pioneeral V. Kaur. Lõkkeõhtu laupäeval, kõneles J. Heinpalu, ettekanded, mujalt palju inimesi kohal.

05.07 - Balti riigid protesteerivad Vene garantiide vastu.

- Eesti-Hollandi peakonsul Väike-Maarjas Müürikul, kus tutvus Juurema eramajapidamisega. Seal sõitis Porkuni kurtummade kooli. Avaldas kiitust Eesti hoolekandeasutuste üle.

07.07 - Väike-Maarja Keskoolile valiti õpetajaid: looduslugu prl. Jutta Ruubel, käsitöö prl. Lydia Saare, joonistusõpetaja Roland Roo.

12.07 - Eesti laskemeistri võist-

lejad Luzerni maailmameistri võistlustel esimesed: Eesti 33 p, Šveits 28 p, Saksa 24 p, Soome 21 p.

- Kiltsi kaitseleliidule hangiti püsse 240 krooni eest, 22 inimest kinkisid selleks raha.

19.07 - Öine tuleõnnetus Kiltsi alevikus. Aurujõuline jahu- ja puutööstus hävines, kahju 200 000 krooni.

26.07 - Liiklusõnnetus Väike-Maarja Tamsalu teel. Sõiduauto juht August Spits riivas jalgratturit, kes kukkus teele maha. Väike-Maarja vahel tehti jalgrattureile protokolle liikluse rikkumise eest, peamiselt puudus registreerimistunnistus.

28.07 - UENÜ Kiltsi osakonna 20-aastase tegevuse tähistamise pidu. Peokõne - A. Tuulse, Kiltsi on vanim maajaoskond. Esines ühendatud segakoor G. Ernesaksa juhatusel, 250 inimest. Kiltsi osakond asutati 8.11.1919 Kiltsi-Nõmme koolimajas, algataja Helene Ausendorf, praegune pr. Paevere. Näitetrupp. Ajakiri "Meie mõtted". Praegu 238 liiget. Juhatus: pr. V. Karuks, H. Vain, S. Remmelgas, pr. H. Venig, J. Pentjärv, A. Proosa (laekur), J. Saar, E. Luhamaa, A. Ohakas, R. Korjus (esimees), R. Umelas (sekretär). Sporti juhib Umelas, naisharu - pr. Hanson, näiteharu V. Toom, kodu-uurimist - A. Arumaa.

ÜRITUSTE KALENDER

22. juunil kell 10.30 - EESTI V ESIVÕISTLUSED NAISEKANDMISES Mürrikul

Peugeot autode esitus, lennumasinade demonstratsioonlennud, aerofotode näitus Eestimaast, batuut, ansambel N-EURO, tantsutüdrukud ExplodeCrach, Väike-Maarja Pasunakoor. Päeva juhivad Lembitu Kuuse ja Samuel Golomb.

22. juunil kell 21 - JAANIÕHTU Mürrikul Sportlikud mängud. Tantsuks ansambel Igatahes

23. juunil kell 12 - MAAKAITSEPÄEV Väike-Maarjas Kaitseliidu Viru Maleva eestvõtmisel:

- relvanäitus, piirivalve, suurtükiväegrupi, päästeameti, päästekooli, kiirabi ja politsei esitlused rahvamaja taga platsil

- kontsert, esinevad Lübecki Politsei Meeskoor Saksamaalt ja Väike-Maarja Pasunakoor, ~ kell 16.30 võidutule üleandmine maakonna valdadele-linnadele ausamba juures.

6. juulil - Segakoor "Helin" ja kammerkoor Õllesummeri laulupeol

7. juulil kell 16.00 - SUVEKONTSERT rahvamaja kõrval pargis

Esinevad külaliskoor "Digitalis" Norrast ja segakoor "Helin" Vihma korral rahvamajas.

Segakoor "Digitalis" tegutseb Askvallis, väikeses vallas Norra lääneosas. Koor asutati 1988.a. ning see loodi laulust rõõmu tundmiseks. Repertuaar on enamasti Norra päritolu. Lauldakse rahvalaule, isamaalaule, ka poppmuusikat.

23.-24. juulil - pensionäride suvekursioon Hiiumaale Info väljasõidu kohta telefonil 61 259 (Evi Kirpson). Jälgige reklaamil

4. augustil - Pensionäridele!

Sõidame Roelasse naljapäevale "Aina naera". Väljasõit Kilti ülesõidust kell 12.00, Väike-Maarja rahvamaja eest kell 12.15. Info telefonil 61 259 (Evi Kirpson)

Kuni juunikuu lõpuni Väike-Maarja rahvamaja jalutussaalil Mare Rebase õlimaailde näitus.

23. juunil 2002. a. Väike-Maarjas
Kaitseliidu VIRU MALEVA
korraldusel

MAAKAITSEPÄEV

Rahvamaja taga platsil

12.00 - Avatakse RELVANÄITUS

12.00-15.30 - Piirivalve, Suurtükiväegrupi, Päästeameti, Päästekooli, Kiirabi ja Politsei ESITLUSED

15.30- Väike-Maarja PASUNAKOORI KONTSERT

Jakob Liivi pargis

15.45- Lübecki (Saksamaa) POLITSEI MEESKOORI KONTSERT

16.00- ühine RONGKÄIK Jakob Liivi pargist kirikuesisele platsile ausamba juurde.

Ausamba juures

KONTSERT jätkub

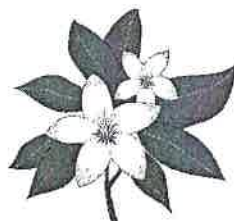
16.30- VÕIDUTULE üleandmine maakonna linnadele-valdadele

Tänavu jagab president Arnold Rüütel maakondade kaitseliidu esindajatele VÕIDUTULD Põlvas, maavanem Marko Pomerants aga Lääne-Viru maakonna valdadele-linnadele Väike-Maarjas

Päeva juhivad Samuel Golomb.

*Heliseb nüüd suve magusam viis,
käib vainu peal rõõmsate kaja -
täis kuminat, rõõmu kordab hiis -
on valge öö, meelitaja ...*

Ernst Enno

22. juunil kell 21.00
algab Mürrikul Väike-
Maarja valla

JAANIÕHTU

* kontsert

* mitmed erinevad jõukatsumised lastele ja täiskasvanutele

* tantsuks ansambel "Igatahes"

* vahelduseks diskomusika

* müügikohtade info telefonil 61 837

Buss sõidab järgmiselt:

1. Kell 20.00 marsruudil Pudivere – Avispea – Triigi – Eipri – Pandivere – Raeküla – Aburi – Koonu – Mürriku. Tagasi kell 00.45.

2. Kell 20.45 marsruudil Nõmme – Varangu – Pikevere – Aavere – Raigu – Kilti – Liivaküla – Vao teerist – Mürriku. Tagasi kell 01.30.

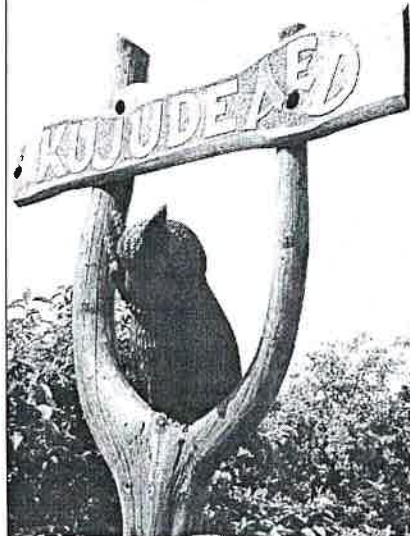
3.-6. juulini tehakse KAARLI talu Kujude Aias jälle PUUKUJUSID.

Laupäeval, 6. juulil 2002 kell 15.00
on aga Tamsalu mnt. 6
kavas:

- kujude nimestamine
- surnud kujude põletusmatus
- loitsib ja laulab THEA KRISTAL
- mängib Väike-Maarja Pasunakoor

Huvilised on teretulnud nii töö ajal kui lõpetamisel.

Info 05048455 või
056644156.

EESTI V ESIVÕISTLUSED NAISEKANDMISES

toimuvad Väike-Maarjas Müürikul
laupäeval, 22. juunil 2002. a. algusega kell 10.30

- Võistkondlik naisekandmine (kell 12.00)
- Naisekandmise esivõistlused (kell 14.00)

Päeva sisustavad

- Peugeot autode esitus (kogu päeva)
- lennumasinade demonstratsioonlennud (õhupall, motodeltaplaanid, paraglaid) ja aerofotode näitus Eestimaast
- batuut
- N-EURO (kell 11.30, 13.30 ja 15.30)
- tantsutüdrukud Explode & Crash
- Väike-Maarja Pasunakoor

Päeva juhivad Lembitu Kuuse ja Samuel Golomb.

Võistlustele eelregistreeritakse elava järjekorra alusel

- **30 paari.** Võistluse kolmel paremal paaril on õigus osa võtta juulikuul alguses Soomes Sonkajärvil toimuvatest naisekandmise MM-võistlustest.
- **10 võistkonda.** Igas võistkonnas on 1 naine ja 3 meest, kellest igaüks läbib ühe kolmandiku distantsist. Enne järgmise vahetuse rajale asumist peab eelmine jooksja ära jooma pudeli mineraalvett. Eelkõige on sellele võistlusele oodatud firmade esindused. Parim võistkond saab osaleda MMil Soomes.
- **NB! Naise kaal on piiratud 49 kg-ga.** Kergematele antakse selga seljakott lisaraskusega.

Osavõtutasu

- 300 krooni paar
- 900 krooni võistkond
- Osavõtutasu kanda Väike-Maarja Vallavalitsuse arveldusarvele nr. 10502009482007 Eesti Ühispankas.
- Võistlejad loetakse registreerunuks pärast osavõtutasu laekumist.
- Peaaühinnaks on Peugeot motoroller ASilt Kommet Auto
- Auhinnad paneb välja +/- ELEKTROONIKA ja KTK OVERALL-CANON
- Üllatusauhinnad publikule!

Pääsmed

- pilet - 10 krooni
- osavõtt kuni 7 aastastele lastele - tasuta
- parkimispilet - 30 krooni
- müügikoha tasu 200 krooni.

Peasponsor KOMMET AUTO – PEUGEOT

Suursponsorid: VIRU TRANS, RAADIO ELMAR, FORTUM TERMEST, FLEX HEAT, KATUS, ELME MESSER GAAS, SANDMAN GRUPP, EESTI ÜHISPANK, KTK OVERALL, TALLINK, TARTU ÕLLETEHAS

Sponsorid: Antaates, Rakvere Lihakombinaat, Tallinna Külmoone, Kaarma KT, Säärtsa Kordon, Hagar Hallik Pagarid, Ebavere Suurtalu, Müüriku Farmer, Aripuu, Joosand, Visiit SV, Diner, Väike-Maarja Tarbijate Ühistu, Clean Up, Valter Pugonen, ADDINOL Mineralöl Marketing

Info ja registreerimine telefonidel 032 95 750, 032 95 759, 052 91 149 ja Väike-Maarja valla koduleheküljel <http://www.v-maarja.ee>

Tulge, osalege ja nautige ekstreemspordi võlusi!

KILTSI LOSSI

on võimalik külastada
kuni 18. augustini
E, T 08.00 - 14.00
K, N, R 08.00 - 18.00
L, P 11.00 - 19.00
(muul ajal ette tellimisel).

Pääsmed

- täiskasvanud - 10.-
- õpilased - 5.-
- perepilet (2 täiskasvanut + lapsed) - 15.-
- grupp (10 - 19 inimest) - 100.-
- grupp (20 ja enam inimest) - 150.- (või kokkuleppel)

Fotonäitused

- Krusensterni ümbermaailmareisi gravüürid
- "Lennukiga" ümber palli
- Endel Grensmanni aerofotod

Telefon/faks 53 411
E-post: kiltspk@v-maarja.ee

Vao tornlinnus- muuseum

on külastajatele avatud
kuni augustikuul lõpuni
neljapäeviti, reedeti, laupäeviti ja pühapäeviti
kell 11.00 - 18.00

Teistel päevadel ja kellaaegadel saab torni

külastada eelneval
kokkuleppel
Väike-Maarja
Muuseumiga
telefonil 61 625.

Pääsmed
täiskasvanutele
5 krooni,
õpilastele
3 krooni.

Ümbermaailmasõitjatele pühendatud konverents Kiltsi mõisas

7. augustil 2003. aastal möödub 200 aastat esimese Vene ümbermaailmareisi algusest Selle ekspeditsiooni juht Adam Johann von Krusenstern on seotud meie vallaga Kiltsi mõisa kaudu, mille omanikuks ta oli.

Mõisakoolide ühenduse liige Kiltsi Põhikool ja A. J. v. Krusensterni nimeline Mittetulundusühing, kelle ülesandeks on kuulsa admiralitööde populariseerimine ja tema mälestuse jäädvustamine, korraldasid sel puhul Lembit Keeruse eestvedamisel ürituse eesmärgiga 200 aastat tagasi alguse saanud ja läbi aegade Maarjamaal paljusid järgijaid leidnud ettevõtmine kaasajaga siduda. Selleks oli 31. mail k. a. toimunud konverents „Eestimaa lastest ja eestlastest ümbermaailmasõitjad“.

Peale oma kooli õpetajate ja õpilaste osalesid sellel konverentsil purjeka „Lennuk“ meeskonna liikmed Tiit Pruuli ja Margus Kastehein, esindajad maakonna ja vallavalitsusest,

mõisakoolide ühendusest, Väike-Maarja ja Lääne Gümnaasiumidest, Illuka Põhikoolist.

Konverentsil esinesid oma uurimistöödega Krusensterni elust ja tegevusest ning tema sooritatud ümbermaailmareisist kohaliku kooli 8. klassi õpilased Allar Adamson, Maria Koreškova ja Kristi Kask. Sama teemat täiendas ka Rakvere Gümnaasiumi 11. klassi õpilase, kooli vilistlase Kaidi Neeme ettekanne. Neid Tilesiuse gravüüre, millest rääkis oma ettekandes Kristi Kask, võivad Kiltsi lossi külastajad näha vestibüüli seintel. Uurimistööd juhendas õp. Merje Leemets.

Konverentsi kõige mahukama ettekande tegi ajakirjanik ja maailmarändur Tiit Pruuli. Tema vahendatud muljed olid kuulajatele eriti huvipakkuvad. Ta rääkis „Lennuki“ ümbermaailmareisi kokkupuutepunktidest Krusensterni külastatud paikadega.

Ettekanded olid illustreeritud

slaidiprogrammidega.

Vabakutseline ajakirjanik Samuel Golomb, kelle üheks hobiks on filateelia, tutvustas osavõtjatele oma kogu materjale, mis on seotud maailmareisidega. Tema kommentaarid nende postmarkide ja kaartide juurde sisaldasid palju huvitavat teavet.

Sama ürituse raames avati ka originaalfotode näitus „Eesti lipp ümber maailma“, mis jääb Kiltsi lossis avatuks 31. juulini 2002. a.

Pärast ettekandeid oli osavõt-

jatel võimalus tutvuda Kiltsi mõisa pargi looduse õpperajaga. See on 1,5 km pikk ja koosneb kümnest vaatluspunktist. Giididena tegutsesid Marge Thetloff ja Andres Niroda. Nende selgitused külastajatele olid põhjalikud ja huvipakkuvad. Loodusraja kohta on välja antud õpperada tutvustav voldik. Õpperaja marsruudi koostasid Olga Mets ja Mall Vöhandu.

Mare KLEMENT,
Kiltsi Põhikooli õpetaja

Liivi Erala luuletustest

Kui mulle anti lugeda noore autori Liivi Erala luuletusi, sattusin omapärasesse maailma. Meie aastate vahe on ju ka terve maailm, rohkem kui üks tinglik inim põlv. Kui ma luulet mõistma hakkasin ja tärkas huvi endalgi tundeid väljendada, tähendas luuletus kõigepealt riimitud kõnet. Minu äratajaks oli Lydia Koidula, südamelähedaseks loojanatuuriks aga Anna Haava.

Selles ongi suur erinevus, et Liivi looming on vaba riimist, šabloonilisest rütmist ja muust luule atribuutikast, siin on sõna raamidest vaba ja seepärast on sõnal suur kandejõud. Sõnas endal on laeng. Seda taipasin, kui püüdsin teadlikult lugeda. Luuletamise juures riimide tabamine ja rütmie konstrueerimine teeb luuletuse sageli pikemaks, isegi koormab vahel ballastiga. Selles loomingus kannab aga peamiselt sõna kujutluspilet, just nimelt tundejõuga kujutluspilt omab kaalu ja loob emotsioone (näiteks *merelinnu sulg*

mu peos/ kui imede ime).

Üksikasjalikum analüüs jätaksin ma teadlikumate, kaasaegsemate inimeste hooleks, et mitte tarbetult ponnistada ja elamusi lõhkuda. Iga lugeja peab leidma ise oma tunnetega haakuva märksõna, et elamust tabada. Mina leian selle vastavalt oma eelhäälestusele. Olles mõelnud aeg-ajalt sellele, et minu aeg kaldub õhtusse, peab sisemiselt valmis olema päeva loojanguks. Noor inimene muidugi just selliselt ei mõtle. Aga mina leidsin endale sädeme just selles elujaatavas optimismis, mis kõiki luuletusi ilmestab just sõnadest:

Tean, et taas sünnin...

...
siia

sooja

suvena.

Looduses ju kõik kordub, ühe inimese tulek või minek ei muuda maailma ja seepärast – luuletuseski kordus:

Tean, et taas sünnin

linnuna
lillena
liblikana
lapsena
Siia
sooja
suvena

Helene ROOS

6. juunil kogunesid kirjandus- ja luulehuvilised Väike-Maarja Muuseumi lugema noore siitkandi autori Liivi Erala luuletusi. Ilmekalt täiendasid tundeüllast luulet autori poolt lisatud joonistused. Saadi toredate elamuse osaliseks.

Kiltsi kool pidas looduskaitsepäeva

Neljapäeval, 23. mail veerand kahe paiku võis meie kooli ümber näha tavapäratut sagimist. Kogu koolipere askeldas sipelgate kombel mööda pargiradu. Need „sipelgad“ tegid tänuväärt tööd: nad rohisid noorte, paari aasta vanuste puude ümbrust, et hiljem oleks võimalik muru niita neid vigastamata. Pargist korjati ka materjali lõkkemaketi jaoks. Siis kutsus vile uuele tegevusele. See oli otsimismäng, mille hakul tuli lahendada salakiri, kust saime teada, millises suunas joosta, et leida järgmine salakiri. See oli üks suur tormamine, millest olid eriti vaimustatud algklassid.

Pärast sellist mängu oli hea jalgadele puhkust anda. Istusime murule iidse tamme alla, kus kuulasime maakonna vee-spetsialisti Kristi Olti ettekannet. Rahvusvahelisest 3+3 veeprojektist, millest ka meie kool osa võtab, rääkis Väike-Maarja valla keskkonnanõunik Leie Arula. See, mida me kuulsime, oli väga huvitav. Küllap ka väsimus jalgades hoidis ära läbematu sagimise, mis muidu oleks võinud kuulamist segada. Kõik looduskaitsepäeval osalejad, nii külalised kui ka õpilased, said endale voldiku kooli õpperaja kohta.

Seejärel hakkasime kogutud materjalist lõkkemakette kokku panema. Iga klass sai võimaluse näidata oma oskusi. Päris ühesuguseid ei ehitatudki.

Lõkke juurde sobib hästi teejoomine ja jutuvestmine. Teematerjali olime ise loodusest korjanud. Iga klass oli välja mõelnud oma retsepti. 9. klassi tee näiteks sisaldas vaarikavarsi, kirsioksi, kanavarbaid, kõrvenõgeseid, köömneid, pärnaõisi, ja et teele ka kibedust lisada, islandi samblikku, mis tervisele väga kasulik on. Tulemus oli väga meeldiva maitsega. Teeretsepti esitasime luuletusena.

Veidi vaarikat - verevalumite vastu,
nurmenukku - nutu vastu,
kirsioksake - kisa vastu,
nõges - nõrkuse vastu,
piparmünt - pimesoolepõletiku vastu,
melissi - metsikuks muutumise vastu,
samblikud - saavutuste jaoks,
teeleht - tulemuste jaoks.

Kes magusamat soovis, võis sellele mett lisada. Värsked kohupiimataskud sobisid sinna

jurde suurepäraselt.. Luuletada tuli kõigil – iga klass esitas cinquaini (viirealise luuletuse) teemal „Laps ja loodus“:

Laps,
väike, arenev.
Kasvamine, kogemine,
teadmine.
Elutee kujundamine läbi
ümbritseva.
Ilmakodanik.

Loodus
Lummav, roheline.
Leidmine, äratundmine,
nautimine.
See on jõud loodusest.
Elu

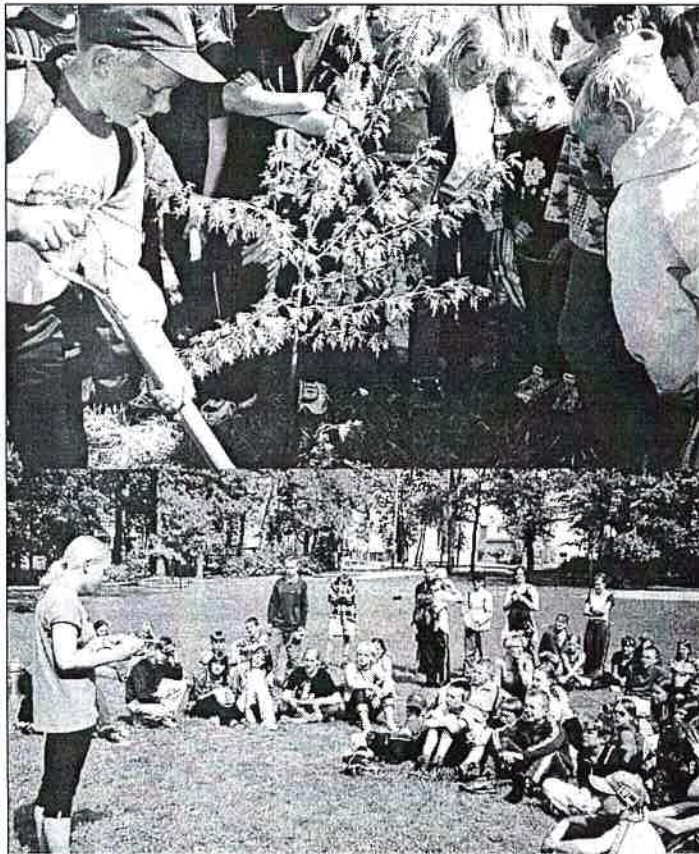
Tee joodud, tehti kokkuvõtte sellest, kui edukalt klassid olid võistelnud ja oma ülesannetega toime tulnud. Rändauhinna saime meie, 9. klass. Aga et kõik olid üritusele täiest jõust kaasa löönud, siis said ka ülejäänud sellest päevast mälestuseks toailile potiümbrise. Sellega võib oma klassituba kaunistada ja potti kasvama pandud lill näitab, kuivõrd selle klassi lapsed temast hoolivad.

Looduskaitsepäevale pani punkti ühine puuistutamine. Juured sai mulda lõhisleheline kask „Delakarlika“. Puuke nägi välja kaunis, nagu oleks ta pitsidega ehitud.

Ürituse motoks oli „Täna seest päevast võidavad kõik!“. Mina olen kindel, et nii see tõesti ka oli. Isiklikult sain palju teadlikumaks sellest, mis ülesanded on veekaitsele ja kuidas saab veevarusid hoida. Siiani ma ei teadnud, et kooli taga tiigis on tervelt 26 allikat. Nägime, kuidas spetsiaalse vahendiga puude kõrgust mõõdetakse ja saime teada, et püha tamm kooli pargis on 27,5 m kõrge. Üks kuusk on temast siiski pisut kõrgem.

Leian, et niisuguseid üritusi peaks koolis korraldatama regulaarselt. Igaüks, kes on oma käega puu muldapanemise juures kaasa aidanud, hakkab loomulikult ootama, et saaks näha, milliseks ta kasvab. See huvi aga tekitab tahte selle väikese puu eest hoolt kanda ja jälgida, et keegi ega miski teda ohustada ei saaks. Nii kasvavadki õpilastest loodushoidlikud inimesed.

Lauri PENTJÄRV,
Kiltsi Põhikooli 9. klassi
õpilane

**OOTAB 2002./03.
ÕPPEAASTAL
NOORMEHI JA NEIDE
ÕPPIMA
JÄRGNEVATELE
ERIALADELE:**

KESKHARIDUSE BAASIL - õppeaeg 1 aasta
• MÜÜJA

PÕIHARIDUSE BAASIL – õppeaeg 3 aastat
• MÜÜJA

• PAGAR-KONDIITER
• INFOTEHNOLOOGIA ALUSED – ka füüsilise puudega õpilastele
• AUTO-JA TRAKTORILUKKSEPP
• KOKK - lihtsustatud õppekavaga
• PUHASTUSTEENINDUS – lihtsustatud õppekavaga

PÕIHARIDUSE BAASIL – õppeaeg 3,5 aastat
• KOKK

Dokumente võetakse vastu alates 20. maist 2002.a.
VÕTKE KINDLASTI KAASA
• lõputunnistus
• arstitööend, mis lubab vastaval erialal töötada
• pass või sünnitunnistus
• 4 fotot

1. septembriks 2002 valmib koolil uus ühiselamu.

**TÄISKASVANUTELE – TÄIEND- JA
ÜMBERÕPPEKURSUSED!**

Kooli aadress: 46202 Väike-Maarja, Pikk tn 1A, Lääne-Virumaa

Tel. 032-61-892 E-post: vm.ok@mail.ee
Kodulehekülg: www.v-maarja.ee/vmok

OSTEOPOROOSIST ehk luukoe hõrenemisest

Mai viimasel nädalal oli val-lakodanikel võimalus määrata luutihedust. Uuringul osales 250 inimest.

Mida uuring näitas?

Võrreldes linnainimestega on maainimeste luutiheduse olukord parem. Järelikult toitub maainimene tervislikumalt, liigub rohkem, on füüsiliselt enam koormatud. Luude hõrenemise probleem esines enam noortel naistel ja eakamatel inimestel.

Mis on osteoporoos?

Osteoporoos on luude hõrenemine, mis tekib siis, kui inimene saab toiduga vähe kaltsiumi või tarvitab liigselt toiduaineid, mis suurendavad kaltsiumi väljutust kehast uriiniga.

Suurim luumass saavutatakse enamasti 25.–30. eluaastaks ja püsib mõne aasta vältel. Neljakümnendatest eluaastastest hakkab luude tihedus vähenema. Naistel kiireneb luumassi vähenemine tunduvalt enne ja eriti pärast menopausi. Peale menstratsioonide ärajäämist jätkub luumassi kiirenenud vähenemine 15–20 aastat. Vanuses 5–15a. luud tihenevad ja luumass suureneb. Kõige kriitilisemad perioodid luu ainevahetuse seisukohalt on puberteediiga ja menopaus. Neil eluperioodidel on kaltsiumi vajadus suurenenud, ning selle katmata jätmise kujutab endast otsest osteoporoosi riskitegurit.

Osteoporoosi olemus.

1. Primaarne osteoporoos.

a. Menopausist tingitud luude hõrenemine. Menopausis väheneb östrogenide (naissuguhormoon) moodustumine. Östrogenide hulga vähenemine naistel võib põhjustada kiiret luude hõrenemist esimestel aastatel peale klimakteeriumi. Seepärast tekivad naistel vanuses 50–70a. sageli selgroolülide kokkuvajumised.

b. Vanusest tingitud osteoporoos esineb mõlemast soost isikutel kõrges vanuses. Luude hõrenemine seoses vanusega kujuneb välja aeglasemalt. Niisugusel juhul tekivad selgroolülide või reieluukacla

murrud peale 70. eluaastat.

2. Sekundaarne osteoporoos – luu hõrenemine areneb välja mitmesuguste haiguste tõttu

a. östrogeni ja testosterooni defitsiit

b. anoreksia, bulimia (närviline isutus ja liigsöömine)

c. mitmesugused peensoole haigused, mille tõttu on häiritud toitainete imendumine

d. reumatoidartriit

e. pikaajaline lamamine (kipslahases)

f. krooniline alkoholism

g. mitmed pahaloomulised kasvaja

Lastel arenev osteoporoos on seotud peamiselt kaltsiumi ja vitamiin D puuduliku sisaldusega toidus. Niisugune on olukord rahhiidi puhul. Seega on rahhiit üks osteoporoosi alaliike.

Osteoporoosi teket soodustavad tegurid.

a. vale toitumine. Kõige tähtsam on saada toiduga küllaldaselt kaltsiumi ja vitamiin D.

b. suitsetamine

c. liiga vähe, aga ka väga suur kehaline aktiivsus

d. tunduv alakaal

e. pikaajaline hormoonide (kortikosteroidid) kasutamine

f. naistel östrogenide langus

Osteoporoosi teket

soodustavad haigused

a. soole limaskesta talitlus-

häired

b. närviline isutus

c. neerukivitõbi

d. reumatoidartriit

e. diabeet

f. kõrgvererõhutõbi

g. rasvade ainevahetuse häired

h. kõrvalkilpnäärme ületalitlus

Mida teha?

Elustiil – hoiduda suitsetamisest ja liigsest alkoholi tarbimisest

Kehaline aktiivsus – liiga vähe kehaline aktiivsus soodustab luumassi vähenemist. Mõõdukas kehaline koormus parandab luukoe moodustumist ning aeglustab hõrenemist. Sobivad igat liiki kehalised harjutused, kehaline töö, kiire käimine, sörkjooks, jalgrattasõit, aeroobika, tantsimine jne. Eriti soovitatav on liikuda väljas,

kuna päikesevalgus parandab kaltsiumi omastamist.

Dieet – jälgida kaltsiumivajaduse katmist toiduga ja joogiga. Päevas peaks olema 3 toidukorda. Luutiheduse puudulik väljakujunemine noores eas kaltsiumivaese toidu tõttu tõstab osteoporoosi riski hilisemas eas.

Kaltsiumi ööpäevane vajadus on:

11–22a. tütarlapsed ja naised 1,2 – 1,3 g

üle 2 a. naised 0,8 – 0,85 g

menopausis naised 1,0 – 1,35 g

rasedad, imetavad naised 1,2 – 1,35 g

Samas tuleb arvestada, et kui tarvitatakse rohkesti kaltsiumi väljutavaid toiduaineid, peab selle korvama suurendatud kaltsiumi kogus toidus.

Toiduained, millised väljutavad kaltsiumi organismist uriiniga.

- kõik hapud marjad ja puuviljad

- apelsinimahla

- kõik kihisevad karastus-

- joogid

- alkohol, eriti veinid

- äädikas

- kartul, tomat paprika

- rabarber, spinat, hapuoblikas. Spinat ja rabarber on küll kaltsiumi poolest rikkad, kuid neis olev oblikhape moodustab kaltsiumiga imendumatu ühendi.

- liiga rikkalik lihatoit (üle 200 g päevas)

- liiga palju kohvi (üle 2 tassi päevas)

- liiga soolane toit

- liigne C-vitamiini kasuta-

mine pikema aja vältel

Kaltsiumi imendumist soodustavad vitamiinid D, A, E, magneesium õiges vahekorras kaltsiumiga. Kõige rohkem mõjutab kaltsiumi omastamist luude ja hammaste mineraliseerumist vitamiin D, mida inimene saab eeskätt toiduga, eriti täispiimatoodetega. Kooritud piim sisaldab küll kaltsiumi, kuid kuna koos piimarasvaga eemaldatakse ka kõik rasvlahustuvad vitamiinid (D, A, E), siis kooritud piimast ja sellest valmistatud toodetest kaltsium ei imendu. Lapsed peaksid kasutama kindlasti täispiima, vanemaalised võivad kasutada väiksema rasvasisaldusega tooteid, kuhu peaks lisama A ja D vitamiini.

Üks klaas täispiima annab 0,24 – 0,22 g kaltsiumi. Umbes ¾ liitrit täispiima, keefiri või jogurtit katab päevase kaltsiumivajaduse. Suurenenud kaltsiumivajaduse puhul peaks veel juurde sööma kohupiima ja juustu.

Peale piimatoodete on kaltsiumirikkad veel kala ja kalatooted, lehtköögiviljad, teraviljasaadused, looma – ja linnuliha, munad, taimeõlid. Väga tervislik on kama.

Kui on tegemist juba väljakujunenud osteoporoosiga, tuleb lisaks toidule ja vitamiinidele juurde tarvitada kaltsiumi preparaate, mida soovib pearingst. Menopausi probleemide korral pidada nõu naisearstiga.

Ene KINKS,
vallaarst

Kõigil, kellel ei ole kogunenud

VANARAUAGA

midagi peale hakata ja kes ei saa seda ise Emex-isse toimetada, on võimalik tuua see endise EPT territooriumil

(Väike-Maarja, Tamsalu mnt 1)
eraldatud platsile.

Eelnevalt kooskõlastada telefonidel
61405, 05053558 või 05211262.

VÄIKE-MAARJA VALLA RSK TEATAB

GEORGI KANGE

Võistlusele kogunes võistlema 9 meest ja 6 naist. Mehed võistlesid kivide tõstmises, liivakoti kandmises, auto tõmbamises, raskuse ülesajamises, koorma vedamises. Naiste võistlusaladeks olid koti kandmine ja kangil rippumine.

Meeste kolm paremat olid
1. Andrus Murumets 5 miinust

2. Allan Karu 13 miinust
 3. Ants Einsalu 17 miinust
- Naiste tublimad olid
1. Merle Vinkel
2. Kristel Klement
3. Siret Vinkel

PANDIVERE RATTARALLI

Järjekordne, X Pandivere rattaralli toimus sellel aastal 19. mail. Osavõtjad löid seekord rekordi. Kokku osales võistlusel 103 sportlast ja asjaarmastajat. Jalgratas kogub populaarsust ja ma arvan, et tõelised osavõtjate rekordid alles tulevad.

Tulemused olid järgmised:
Kuni 6aastased poisid – 1 km

1. Gert Raidla
2. Hans Kesküla
3. Rasmus Punger

Kuni 6aastased tüdrukud - 1 km

1. Laura Ristla

7-8aastased poisid – 2 km

1. Kaur Tiisler 04.29.38
2. Mait Jalast 05.01.36
3. Kristo Toiger 05.12.89

7-8aastased tüdrukud

1. Jaanika Valmsen 05.29.91
2. Nanci Ristla 06.10.58
3. Maarja-Helen Matla 08.00.00

9-10aastased poisid – 2 km

1. Sander Eilo 04.12.44
2. Rain Vaab 04.29.93
3. Henri Manninen 04.30.22

9-10aastased tüdrukud – 2 km

1. Maarja Soidla 04.42.19
 2. Elo Võhandu 05.04.50
 3. Kristiina Kahr 5.17.47
- 11-13aastased poisid – 14 km**

1. Ivar Vaab 32.54.35
 2. Heiki Kalvet 33.51.59
 3. Tanel Saaremäel 40.09.84
- 11-13aastased tüdrukud – 14 km**

1. Grete Ling 34.43.08
 2. Taivi Pedor 39.18.47
 3. Krista Kreiv 44.38.18
- 14-16aastased poisid – 14 km**

1. Martti Soidla 27.27.70
2. Lauri Lõugas 27.28.20
3. Tõnis Matvejev 29.55.89

14-16aastased tüdrukud – 14 km

1. Helen Ling 32.54.55
- Naised 14 km**

1. Geidi Kruusmann 32.30.36
 2. Anna-Liisa Kull 39.18.47
 3. Marju Püvi
- Naisteveteranid**

1. Virge Leetoja 45.47.41

Mehed 55 km

1. Mirko Põldmaa 1.32.48.56
2. Kristjan Kübar 1.32.57.42
3. Meelis Mesi 1.33.16.41

Meesveteranid 55 km

1. Andres Kübar 1.33.17.03
2. Tiit Sinisalu 1.42.13.84

Vigursõit poisid

1. Tõnis Matvejev 00.10.06
2. Sander Eilo 00.15.38
3. Ergo Manninen 00.15.68

Vigursõit tüdrukud

1. Elo Võhandu 00.14.06
2. Maarja Soidla 00.20.13
3. Kairi Kroll 00.20.32

Suur tänu sponsoritele:

Väike-Maarja Apteek, Väike-Maarja Päästekool, Väike-Maarja Politsei, Kaarma KTAS,

Suur tänu kohtunikele:

Eve Tammekand, Kaja King, Kristi Jõgismaa, Helve Leemets, Anneli Kütt, Gaide Ilves, Ülle Vesikioja, Raul Kütt, Ilmar Leemets, Rando Vink, Rene Mere, Ivika Abner

HARJUTA TERVISEKS

1. juuni seisuga on üritusest osa võtnud kokku 582 inimest. Statistika jaoks võrdlemise ilus suur arv. Kui aga laskume maa peale ja kutsusime 8. juunil neidsamu inimesi hoogtööpöevakule, siis hädaga pooleks sai meid kokku vaid 26. Inimestel on sees harjumus, et keegi peaks meie heaks kõik ära tegema. Näiteks saepuru jooksu- ja suusaradadele ei lähe ise vaid see töö on peaaegu kõik tehtud ühiskondlikus korras. Negatiiv-

se kõrval oli meeldiv vastu võtta telefonikõne, kus Jaak Läänemets pakkus lisaks kogu oma pere kaasalöömisele abiks ka veel tehnikat, mida terviseradade korrastamisel oli hädasti vaja.

Kümme aktiivsemat terviseradade külastajat (1. juuni seisuga):

1. Maimu Einsalu 144 korda
2. Agur Vaab 128 korda
3. Ivar Vaab 105 korda
4. Siim Sarapuu 100 korda
5. Sandra Kullas 96 korda
6. Rannel Köster 74 korda
7. Targo Pomerants 73 korda
8. Riivo Lukmann 57 korda
9. Grete Ling 44 korda
10. Arnis Alt 38 korda

PANDIVERE PÄEV

1. Koduõllekonkurss

Osa võttis kaks õllemeistrit. Võitjaks tuli õlu nimega "Kaarma Kange", mille autoriks oli Hannes Vaher. Teisele kohale tuli Kalev Ausmeel, kes enda sõnul esindas Saaremaa õlle koolkonda.

Võistluse peakohtunik oli Aare Prants

2. Paariskorvpall

Osa võttis küll ainult 6 paari, aga pealtvaatajate huvi võistluse vastu oli suur.

Esikohale pani auhinna välja Georgi Söögituba.

1. Andri Part ja Marek Suits
2. Rando Raadik ja Andres Aksel

3. Jaanus Randveer ja Rannel Köster

Võistluse peakohtunik oli Urmas Kullas.

3. Võistlused lastele

Esimene võistlus oli jalgpalli täpsuslöömine, kus poiste arvestuses olid kolm paremat:

1. Rimo Täheste
 2. Margus Sibrits
 3. Marko Ömmik
- Tüdrukud**

1. Reene Alas
2. Meelika Lepihina
3. Keitlin Käsper

Naiste arvestuses oli tublim Triin Kalter, ja meeste arvestuses Rutmar Valmsen.

Teise võistlusena oli kavas veega täidetud õhupalli mäng paaris.

Poiste arvestuses oli parim paar Alar Kolberg ja Rivo

Täheste, tüdrukute arvestuses Taisi Pedor ja Lee Lepiksoo.

Võistluste kohtunikud olid Gaide Ilves ja Ülle Vesikioja.

JUULIKUU TERVISESPORDI ÜRITUSED

Jooksud
22.06 kell 12 - Mõedaku jaanijooks, Jaan Kaljula 05037171

23.06 - XII Rapla võidujooks, Toivo Ilves, 04855481

23.06 - Ümber Karksi järve jooks, Mati Kurs

25.06 - 18. Pärnu aastajooksu 7. etapp, Silvia Neeme, 04434855

28.06 - Pärnu meremiilijooks, Silvia Neeme 04434855

29.06 - Ümber Viitna järve jooks, Villu Kask, 05117979

04.07 - Priimetsa metsajooks, Raul Lepik, 053913018

06.07 - 9. Jõulumäe käimine, Enn Tasalain, 04479767

07.07 - 14. Tallinna maraton, 056461195

13.07 - Põltsamaa lossijooks, Kuno Ämarik, 050781851

18.07 - Viljandi järvejooksude sari, Mati Tomson, 04354746

20.07 - 23. Tallinna olümpiajooks, 056461195

21.07 - Jüri Lossmani mälestusjooks, Ants Kuusik, 04392476

27.07 - 13. Iigaste maanteejooks, Kuuno Rätsep, 07669071

27.07 - Mõedaku Annejooks, Jaan Kaljula, 05037171

Rattasõit

15.06 - Raplamaa rattasuvi, Jaak Liivrand, 05217851

19.06 - Pärnu velomatk, Sirje Soovik, 04459685

23.06 - Võsu rattapäev

28.06 - Karula rattareede, E. Kaas, 05205072

30.06 - Haanja 4. Rattamaraton, Ivar Tuppi, 05114179

09.07 - Jalgrattateisipäevak (Vääna, Harjumaa), Eneken Vesmes, 06239130

20.07 - Raplamaa rattasuvi, Jaak Liivrand, 05217851

27.07 - Pärnu rattaralli, Sirje Soovik, 05062250

Ants RIKBERG

Väike-Maarja kirikus restaureeriti vitraažaken

Väike-Maarja kiriku põhjaakna vitraažmaal on valminud ilmselt kuskil 19. sajandi keskpaiku. Kujutatud on seal kuulus evangeeliumiloo motiiv - Jeesus kutsumas lapsi enda juurde. Autorist ei tea me tänaseks paraku enam midagi. Maal on aja jooksul tõsiselt kannatanud ja sellise, katkise ning augulisena, meist enamik teda ilmselt mäletabki.

Idee maali restaureerida on olnud juba pikemaegne, kuid lõpliku tõuke sai mõtte teostumine siis, kui kohalikust kihelkonnast pärit mees, Hanno Tamm, asus asja taha, otsis ja leidis akna taastamiseks rahalised vahendid. Eelmise aasta Pandivere päeval sõlmitigi pidulikult kolmepoolne leping – AS Kadaoka Aptek, Väike-Maarja kirikukogudus, Rakvere klaasikunstnik Riho Hütt – ning sellest päevast peale on vitraažhaken tasapisi, kuid pidevalt parema väljanägemise poole liikunud. Riho Hütt on kõige muu kõrval ka varem kirikutesse algupäraseid vitraažmaale teinud, seekord siis Väike-Maarjasse. Ja tulemus on suurepärase.

Maali pidulik avamine ja pühitsemine oli 16. juunil kell 11 jumalateenistuse vältel. Vaatama tulla saab seda aga alati, kui kirik avatud on. Vitraažmaali taastamisega on Väike-

Maarja kiriku põhjaaken taas muudetud vaatamist väärivaks. See pakub silmailu ja annab mõtisklusainet nii noortele kui vanadele, aga rikastab ka ühe olulise objektina Väike-Maarja kultuuripilti nüüd ja edaspidi.

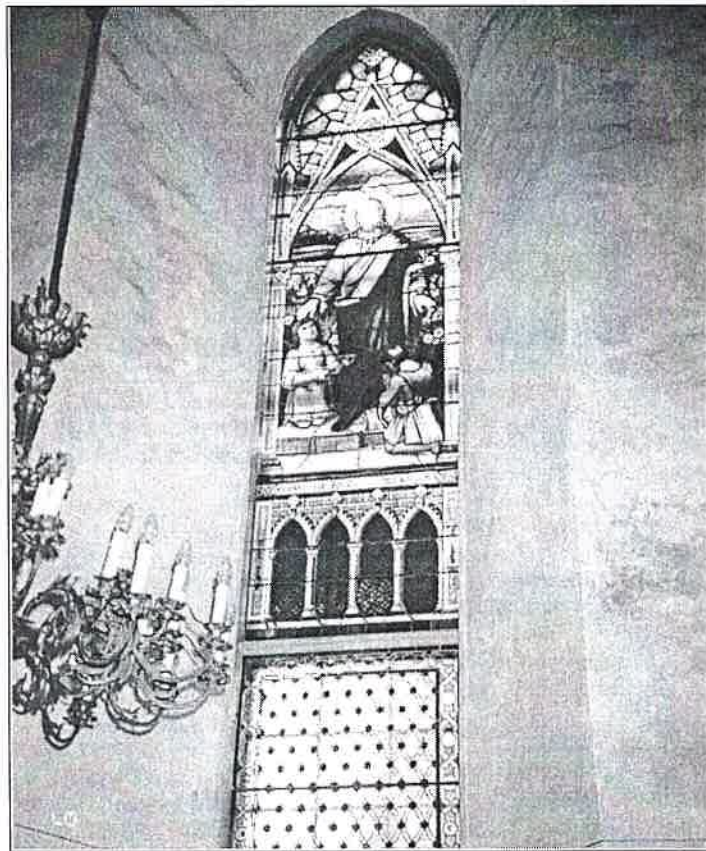
Siinkohal südamlilikud tänusõnad Hanno Tammele, kelle algatusel vitraažhakna taastamine toimus, ning töö teostajale, klaasikunstnik Riho Hütile.

Tauno TEDER,

Väike-Maarja koguduse
vaimulik

* * * *

Hanno Tamm siitkandist pärit koduloohuvilise inimesena on hinge ja südamega oma juurte juures ning on varemgi kaasa aidanud siinsete huviväärsuste taastamisele ja kohalike objektide väärtustamisele. Nimetagem siinkohal vaskristide mitmekordset murestest Saueväljale ja Vistlasse eestlaste vennatapu lahingupaikade märgistamiseks ning Hoffmannite hauasamba taastamist Väike-Maarja kirikuaias, mis õnnistati esimese Väikse Maarja päeva aegu 2000. a. septembris koguduse vaimuliku Tauno Tederi poolt. Vana ja väärtusliku vara kogujana on Hanno Tamm annetanud rohkesti mitmesuguseid esemeid Väike-Maarja Muuseumi.

mile.

* * * *

Klaasikunstnik Riho Hütt on oma tööde kaudu varemgi Väike-Maarjaga seotud. Vallamajas võib näha Lääne-Viru Ühisomavalitsuse tellimisel valminud

Väike-Maarja valla vappi ja maakonna koolisõbralikumale omavalitsusele 2000. a. detsembris antud auhinda Koolisõber '2000. Riho Hütt on ka naisekandmisvõistluste auhindade autor.

Peeter Koit - 145

(10. juuni 1857 Meleski – 1935 Tallinn)

Peeter Koit oli Väike-Maarja kihelkonnakooli juhataja aastatel 1883–1892. Enne teda oli kool küll 10 aastat tegutsenud, kuid see oli pigem virelemine. Külades nuriseti, “et kihelkonnakoolis rohkem teadust ei õpetatavat kui vallakooliski ja et kihelkonnakooli õpetajad vallakoolide õpetajatest rohkem ei olnud õppinud”. Viletsa palga tõttu olid õpetajad pidevalt vahetunud. Lõpuks kihelkonna koolikohtu poolt määratud korralik palk (300 rubla aastas) võimaldas ametisse valida Riia seminari haridusega õpetaja - Peeter Koidu.

Kui Peeter Koit augustis 1883 ametisse astus oli 2 nädala jooksul koolis ainult üks õpilane ja siis tuli teine õpilane. Jõuludeks käis koolis juba 27 last. Kuuldused Väike-Maarjas antavast heast haridusest levisid kiiresti. Aasta pärast oli koolis nii palju õpilasi, et Peeter Koit pidi abilise palkama.

P. Koidu kohta öeldi: “Olles ise punktipealne, pidas ta ka koolis kindlat korda”. Tema kooli lõpetanuid võeti hea meelel paljudesse kohtadesse vallakirjutajateks ja kooliõpetajateks.

Haridusellu tõi segaseid aegu venestamine 1880ndate aastate lõpus. Koolide muutmine venekeelseteks ja –meelseteks andis baltisakslastele põhjuse loobuda nende toetamisest. Tekkinud vastuolude tõttu lahkus Peeter Koit 1892. aastal Tallinnasse.

Temast jäi Väike-Maarjasse tasemel kihelkonnakool ja viulimänguharrastus. P. Koit täiendas ka Väike-Maarja kirjameeste ridu. Ta avaldas eraldi raamatuina jutte ja näidendi ning “Meelejahutajas” luuletusi.

Reeli FREIENTAL

Meenutusi viiuldajast Hans Nieländrist

Sel suvel täitub lell Hansu sünnist Koonu mõisas 115 aastat. Tema isa oli puusepp. Muusika vastu hakkas lell Hans huvi tundma 10aastase poisikesena, kui tema isa oli valmistanud talle väikese karmoška. Kooli ajal muretses isa talle viiuli, mis Hansu rohkem köitis.

Hiljem, noorukina õppis Hans Peterburis Nalbanjani viiuliklassis. Kuna isa ja Hansul endal olid sissetulekud kasinad, siis aitas Hansu koolitada tema tuttav rikas neiu Ida Sild Mulgimaalt. Nii sai Hansust viiulikunstnik.

Hans oli pikk ja sirge mees. Kui lell meil suviti külas oli, mängis ta viiulit päevade kaupa ja pani suure toa ukseid kõvasti kinni. Mina ja mu õde piilusime vahel lukuaugust, mida ta seal teeb. Ükskord sai Hans aru ja läks metsa äärde küüni ja mängis seal terve päeva. Suurem osa tema mängitud paladest olid sümfooniatest ja raskepärased lood, millest mina ja minust pisut vanemad õed ei osanud õieti aru saada. Kuid vahel juhtus ka, et lell mängis mõned tantsulood, mis

meile väga meeldisid ja meie jalad keerlema panid.

Hans oli Valga Muusikakooli juhataja ja hiljem vabakunstnik, andes kontserte maakoolides ja kultuurikeskustes. Pensionipõlves andis viiulitunde Tallinna koolide õpilastele.

Hans ütles, et ega muidu viiulikunstnikuks ei saa, kui ei harjuta.

Vanurina luuletas ta paar salmi, üks nendest:

Kord lapseas Porkunis
ma elasin külas Aburis,
mul toiduks oli leib ja silk
ning ahju taga laulis kilk.

See kilk sääls mul kontserti andis
ja muusika eest suurt hoolt ta kandis,
et nüüdki vanane mul meel
ei ole unustanud ta laulu veel.

Ellen ESKEL

JUMALATEENISTUSED

Väike-Maarja kirikus

23. juunil kell 11.00

24. juunil kell 11.00
JAANIPÄEV

30. juunil kell 11.00

7., 14. ja 21. juulil kell 11.00

28. juulil kell 11.00
SURNUALAPÜHA (uuel surnuaial)

4. augustil kell 11.00
KULDLEERIPÜHA

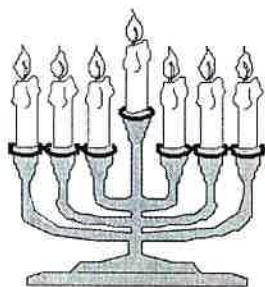
6. augustil kell 18.00 –
KRISTUSE KIRGASTAMISPÜHA

11. augustil kell 11.00

15. augustil kell 18.00
NEITSI MAARJA ÜLENDAMISE PÜHA

18. ja 25. augustil kell 11.00

Koguduse vaimulik Tauno Teder elab Väike-Maarjas,
Ehitajate tee 7-10, tel. 61 956, mobiil 05210524
Interneti kodulehekülje aadressil
<http://www.v-maarja.ee/kirik/>

Avispea kirikus

Igal pühapäeval
kell 10.30

Buss väljub

Kiltsist (bussipeatusest) kell 9.45,

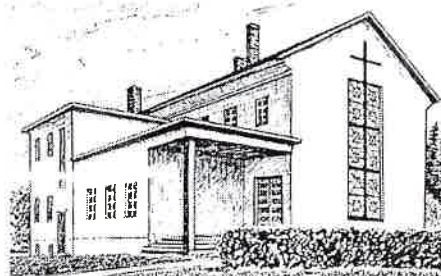
Väike-Maarjast (bussijaamast)

kell 10.00,

Triigist (bussipeatusest) kell 10.05,

tagasi Avispea kirikust kell 12.15

Avispea kiriku vaimulik on Eerek
Preisfreund, telefon 35 450.

Arstide puhkused

Perearstid

dr Tiina Vilimaa	25.06 – 28.07.2002, asendab dr Mall Lepiksoo
dr Mall Lepiksoo	29.07 – 31.08.2002, asendab dr Tiina Vilimaa
dr Rita Mihhejeva	02.09 – 22.09.2002, asendab dr Tiina Vilimaa

Hambaarstid

dr Ilmi Silla	25.06 – 24.07.2002
dr Riina Laanemägi	01.07 – 04.08.2002
dr Kersti Alt	08.07 – 11.08.2002

Naistearst

dr Liivi Mitt	29.07 – 11.08.2002 16.09 – 06.10.2002
---------------	--

Väike-Maarja Postkontor

asukohaga Pikk 7 teeb

PALJUNDUSTÖID

järgmiste hindadega:

Formaadis A4	ühepoolne	0.80
	kahepoolne	1.60
Formaadis A3	ühepoolne	1.50
	kahepoolne	3.00

Vähendamine, suurendamine hinnalisa 10% teenuse maksumusest.

OÜ LANDEKER

ostab

kasvavat metsa ja kinnistuid,

hind kuni 70 000 krooni/ha.

Tasu kohel

Tel. 05110415, 05179866, fax 06335576

*Hubiseb küünlatuli
varju- ja valguseriigis,
aastate kangaspuudelt
jälle katkesid niidid ...*

MIRALDA NUUT	15.07.1921 - 10.04.2002
VEERA KIVISAAR	10.11.1911 - 25.05.2002
SALMA TÕNISSOHN	01.08.1921 - 30.05.2002
TOIVO KRUTTO	20.07.1934 - 31.05.2002
LEMPI ROMAN	18.08.1921 - 06.06.2002
VALENTINA-VILHELMINATREIAL	10.07.1922 - 13.06.2002
IJA VARZINA	08.03.1937 - 13.06.2002

Väike-Maarja

Vallavalitsus

ostab

2- ja 3-toalise KORTERI.

Info telefonidel
95 750 ja 95 757.

JUUKSUR

Terje Ruubeniga

saab ühendust

telefonil

055607712.

*Kiirelt kasvad ja harjuda püüad
iga maailma imega.*

*Elu ise sind endasse hütüab
uue, ilusa nimega.*

Leelo Tungal

MARKUS REMIKÜLL	27.04.2002
RIKO AAMER	29.04.2002
KARLI-JOOSUP MATROV	15.05.2002
RIKO TOBRELUITS	22.05.2002

Kasvage, olge rõõmsad, terved ja tublid!

Õnitleme!

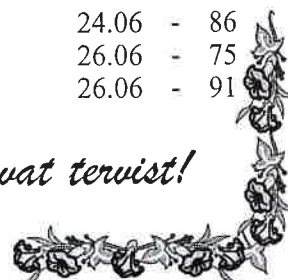
*Et teie päevades oleks päikesepaistet ja ilu
ning aastatel parajasti pikkust.*

Juunikuu eakamad sünnipäevalapsed

AILI ROOS	02.06 - 87
ÜLO OHTLA	03.06 - 70
KONRAD ILVES	10.06 - 70
HEINO SALUSTE	10.06 - 75
SALME-JOHANNA PIIRI	11.06 - 80
HELGI-REGINA JANSON	13.06 - 70
HELJU URB	14.06 - 70
ANITA RANDMÄE	14.06 - 90
EVI VÕORMAN	15.06 - 75
ELLEN ESKEL	15.06 - 83
HELMİ KRUUSIMAA	15.06 - 88
HARALD MALMBERG	16.06 - 70
REGINA VÕÖRAS	17.06 - 80
SELMA LIIV	24.06 - 86
ILME VAHT	26.06 - 75
LEIDA JÕGIS	26.06 - 91

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

95759 Ilve TOBRELUITS
ilve@v-maarja.ee

Väike-Maarja Vallavalitsus
http://www.v-maarja.ee

Trükitud trükikojas AGUR. Tel 23 999
Tiraazh 1000 eks.